

Parker, Kirkegårde og Renhold
Teknik- og Miljøforvaltningen

VIGERSLEVPARKEN

UDVIKLINGSPLAN 2022-2032

VIGERSLEV PARKEN

UDVIKLINGSPLAN 2022-2032

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Parker, Kirkegårde og Renhold

Vigerslevparken
Udviklingsplan 2022-2032
Forelagt Det Grønne Råd i København d. 1. juni 2022

Oplag

40

Rapporten er udarbejdet af

Projektledere: Susanne Henriksen og Anja Egede Bjødstrup, Kvalitet

Med bidrag fra medarbejdere i Teknik- og Miljøforvaltningen:

Anna Gerd Skaaning Ellerbæk

Paul Plettinx

Joakim Steinsvåg

Kenn Knudsen

Tobias Filskov Petersen

Ditte Juul Erritsø Sørensen

Tim Strange Jensen

Kort

Kort er udarbejdet af Anja Egede Bjødstrup og Mette Høj Lauridsen

Baggrundskort: Copyright Københavns Kommune

Fotos og illustrationer

KBH Billeder (s. 12-13)

Jens Panduro (s. 20)

SLA (s. 34 og 35)

SLA og Rambøll (s. 36, 39, 44, 45)

Schønherr (s. 57 øverst)

De resterende billeder er af Københavns Kommune

Grafisk tilrettelæggelse

Anja Egede Bjødstrup

Publikationen kan fås hos

Teknik- og Miljøforvaltningen

Parker, Kirkegårde og Renhold

Njalsgade 13

2300 København S

T 3366 3660

Kan downloades fra www.kk.dk/publikationer

Tryk

KK Printpartner

Trykt på svanemærket papir

INDHOLD

INDLEDNING	6
HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN	8
ADMINISTRATIVE FORHOLD	10
Beliggenhed og afgrænsning	10
Ejerforhold	10
Kort rids af områdets historie	12
Fredningsforhold	14
Naturbeskyttelse	14
Bilag IV arter	17
Kommunale planer	17
Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter	19
ANALYSE.....	20
Rumlighed, visuelle træk og barrierer	20
Bevægelsesmønstre og trafik	22
Delområder	22
Kulturhistoriske spor	30
Tilfredshedsundersøgelse	32
Interessenter og brugere	32
Funktioner og mødesteder	33
Vegetation	34
Dyr	35
UDVIKLINGSMULIGHEDER.....	36
Tilladelser og dispensationer... ..	37
Udviklingsmuligheder indenfor skybrudshåndtering... ..	38
Retningslinjer for beplantning og pleje - hele planområdet... ..	42
Udviklingsmuligheder for beplantning for enkelte delområder.....	43
Retningslinjer for beplantning i forbindelse med anlægsprojektet	44
Rekreative udviklingsmuligheder - hele planområdet.....	45
Område A: Vigerslevparken nord - Udviklingsmuligheder	48
Område B: Vigerslevparken midt - udviklingsmuligheder	50
Område C: Lerknolden og Folehave-området - Udviklingsmuligheder.....	52
Område D: Vigerslevparken syd - Udviklingsmuligheder.....	54
Område E: Kalvebod-området - Udviklingsmuligheder.....	58
Oversigt over udviklingsmuligheder og behov for dispensationer.....	60
KILDELISTE	62
KORT	
Kort 1: Afgrænsning af planområdet.....	10
Kort 2: Ejerforhold	11
Kort 3: Fredningsforhold og naturbeskyttelse	15
Kort 4: Delområder	21
Kort 5A-5D: Eksisterende forhold	23-31
Kort 6A og 6B: Skybrudshåndtering	40-41
Kort 7A-7B: Beplantningsudvikling	46-47
Kort 8A-8E: Udviklingsmuligheder	49-59

INDLEDNING

Vigerslevparken (fra Roskildevej til udløbet i Kalveboderne) er fredet, som en del af den samlede "Fredning af Harrestrup Å fra Vestvolden til udløbet" af d. 29. oktober 2010. Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken er alle omfattet af fredningen. Plejeplaner i fredningsforstand kaldes i Københavns Kommune for udviklingsplaner, og denne udviklingsplan omhandler udelukkende Vigerslevparken.

Københavns Kommune er plejemyndighed i fredningsområdet, og fredningen beskriver at: "Plejeplanen skal redegøre for de pleje- og udviklingsarbejder, som påtænkes udført i de første 5 år efter fredningens gennemførelse. De senere plejeplaner må højst gælde 10 år". Denne plan er den anden plan for Vigerslevparken og er derfor gældende i 10 år. Udviklingsplanens formål er at sikre, at det fredede område plejes, drives og udvikles på en måde, der er i overensstemmelse med fredningen. Planen beskriver hvilke tiltag, der påtænkes udført i planperioden. Dog er der ingen garanti for, at alle tiltag bliver udført, da dette afhænger af ressourcer og økonomi.

Den primære målgruppe for udviklingsplanen er Københavns Kommunes medarbejdere, der skal anvende den som administrativt grundlag for forvaltningens arbejde. Her tænkes især på driftsmedarbejdere, byrumsforvaltere, fredningstilsynet og andre medarbejdere, der arbejder med byens rum. Den sekundære målgruppe er interessenterne, som fx lokaludvalget, foreninger, organisationer og andre, der har interesse i den nuværende og fremtidige anvendelse og udvikling af området.

Udarbejdelsen af en udviklingsplan er et samarbejde mellem interne og eksterne parter. En væsentlig samarbejdspartner og høringspart er parkbrugerrådet, som for denne plans vedkommende bestod dels af repræsentanter fra de i fredningen høringsberettigede parter, dels af repræsentanter for andre brugere og naboer.

Af de høringsberettigede parter deltog: Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Botansk Forening, Rødovre Kommune, Valby Lokaludvalg og HOFOR (tidl. Københavns Energi). Som repræsentanter for andre brugere og naboer deltog: Danmarks Idrætsforbund, Københavns Ældreråd, Områdefornyelse Folehavekvarteret, Områdefornyelse Kulbanekvarteret, Boldklubben Hellas, Vigerslev Haveforstad, G/F Søndervang, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd (KFUM Spejderne Vigar Stamme) og Det Grønne Råd i Hvidovre. Der er afholdt ét parkbrugerrådsmøde ifbm. udarbejdelse af planen. Parkbrugerrådet og Det Grønne Råd i København har efterfølgende haft udkast til udviklingsplanen i høring. Stor tak til parkbrugerrådets medlemmer for deres bidrag.

Planen er forelagt Det Grønne Råd i København.

Det Grønne Råds sammensætning samt nærværende plan kan findes på Københavns Kommunes hjemmeside.

HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN

Kapacitets- og naturgenopretningsprojektet

Hovedmålene for størstedelen af Vigerslevparken er i planperioden præget af Københavns Kommunes indsats for at forbedre tilstanden af Harrestrup Å samt et stigende behov for at skybrudssikre hovedstaden.

Borgerrepræsentationen vedtog i 2010, med baggrund i Vandrammedirektivets krav om god økologisk tilstand i vandløb, at naturforholdene i og langs hele Harrestrup Å skulle forbedres. Derfor blev udarbejdelsen af en helhedsplan for Harrestrup Å igangsat. Helhedsplanen dannede efterfølgende grundlag for naturgenopretning af Harrestrup Å (naturgenopretningsprojektet) på strækningen fra Hvidovre Station til Kalveboderne. Samme projektområde er også udpeget i Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet, som er et samarbejde mellem oplandskommunerne til Harrestrup Å og deres forsyningsselskaber. Kapacitetsprojektet har til formål at indrette Harrestrup Å og de grønne områder omkring åen, så skybrudsvand kan rummes der i stedet for at oversvømme omkringliggende og opstrøms byområder. I Kapacitetsprojektet er kommunerne blevet enige om en rækkefølgeplan for anlæggelse af delprojekterne, hvoraf den første strækning, der skal realiseres, ligger i Vigerslevparken fra Hvidovre Station til Harrestrup Ås udløb. Endelig er Vigerslevparken udpeget i Københavns Kommunes Skybrudsplan til håndtering af skybrudsvand fra oplandet til Vigerslevparken.

Anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken er således en samtænkning af disse tre planindsatser i ét samlet helhedsorienteret projekt.

Forbedring af vandkvaliteten i åen ligger dog udenfor anlægsprojektet, da det er indeholdt i de statslige og kommunale vandområdeplaner, og vil blive håndteret i de kommuner, der grænser op til Harrestrup Å.

Anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken

Anlægsprojektet udspringer af Naturgenopretningsprojektet, der blev sat i bero i 2016 for at blive samtænkt med skybrudsplanlægningen (Kapacitetsprojektet og Københavns Kommunes Skybrudsplan). I 2019 igangsatte Københavns Kommune sammen med Hvidovre Kommune og HOFOR et samlet anlægsprojekt for Harrestrup Å og Vigerslevparken fra Hvidovre Station til udløbet i Kalveboderne. Det forventes, at dette projekt bliver realiseret indenfor de førstkommende år af planperioden, og denne udviklingsplan vil derfor særligt have fokus på de ændringer, det vil medføre.

Udviklingsplanen omfatter hele Vigerslevparken, men to dele af parken er ikke omfattet af anlægsprojektet. Det drejer sig om den nordlige del mellem Roskildevej og s-togsbanen ved Hvidovre st. samt trekanten mellem Vigerslev Allé og Holbækmotorvejen, populært kaldet 'Lerknolden'.

Den nordlige del af Vigerslevparken er også udpeget i Kapacitetsprojektet og forventes på sigt ligeledes at skulle indgå i en skybrudsløsning for Harrestrup Å. Dette projekt forventes først at begynde sin planlægningsfase i 2029, og realiseringen forventes derfor at ligge udenfor denne udviklingsplans gyldighedsperiode.

Overordnet formål med anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken

Hovedformålet med Anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken er at forbedre de rekreative værdier i parken, særligt den å-nære del, at styrke parkens biodiversitet samt at sikre de tiltag, der er nødvendige for at opfylde kravene til skybrudssikring.

Dette gøres blandt andet ved at ændre og slynge åens profil, ved at skabe flere muligheder for passage henover og langs med åen og ved at rydde op i dele af de tætte kratbevoksninger langs åen. Dette skal resultere i, at man som bruger i højere grad oplever at å og park hører sammen. De å-nære dele af parken har stadig levn fra tidligere at have været et teknisk anlæg og er afskærmet med hegn og hække, dette vil også blive fjernet i forbindelse med projektet.

Projektet består overordnet set af følgende delelementer:

- Fliserne i åen fjernes og der anlægges banketter og en slynget strømrønde.
- Åens profil ændres til et dobbeltprofil, og nogen

steder trippelprofil, med mulighed for trampestier tættere på vandet.

- Åens forløb føres ét sted væk fra dens nuværende forløb og slynges ind i parkrummet.
- Eksisterende cykel- og stibroer erstattes af nye broer og nye stibroer etableres hen over åen.
- Nye trædæk langs åen vil sikre mulighed for ophold langs vandet.
- Oversvømmelsesarealer til skybrudsvand etableres ved terrænbearbejdninger med digefunktion. Udvalgte steder udføres terrænbearbejdning som lave støttemure. Tilsammen medvirker løsningerne til, at skybrudsvandet holdes inde i parken.
- Skybrudsrender etableres i parken for at lede skybrudsvand fra henholdsvis København og Hvidovre til Harrestrup Å og oversvømmelsesområderne.
- Træer fældes udelukkende, hvor det er nødvendigt og nye træer plantes som erstatning. Der er et særligt fokus på at tilgodese Vigerslevparkens bestand af flagermus.
- De berørte områder i parken genetableres med fokus på øget biodiversitet, stor naturværdi og rekreative oplevelser, hvor å og park hænger bedre sammen.

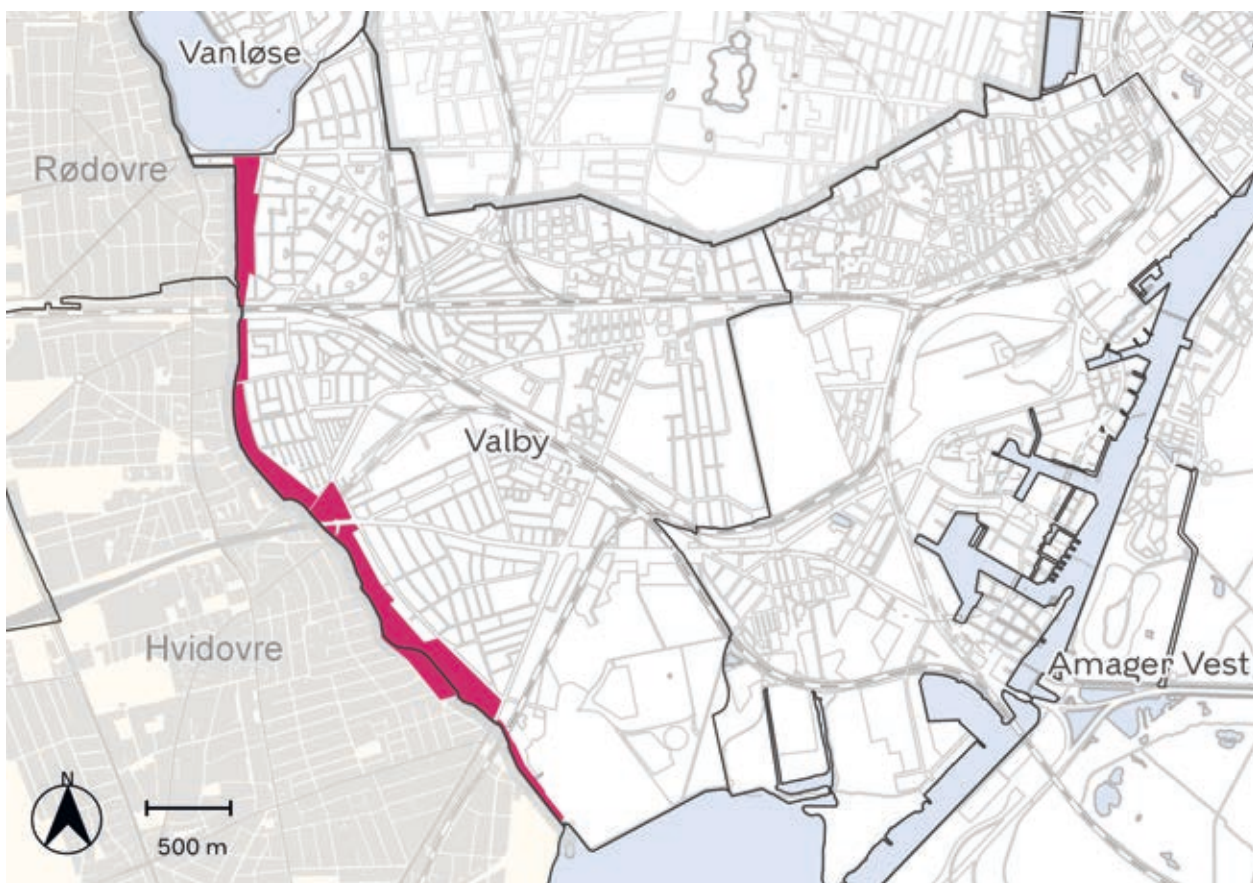
ADMINISTRATIVE FORHOLD

Beliggenhed og afgrænsning

Vigerslevparken er en del af den ydre parkring langs kommunegrænsen til Hvidovre og Rødovre. Parken forbinder Kalveboderne og Valby i syd med Damhussøen i nord, hvor den via Damhusengen og Krogebjergparken har forbindelse til Vestvolden og hermed forbindelse videre ud til friarealer vest og nord for København.

Gennem hele Vigerslevparken (på nær den nordlige del) løber Harrestrup Å.

Parken, der er et ca. 4,6 km langt grønt område, dækker et areal på ca. 45 ha. Parken er lang, men relativt smal varierende fra 133 meter, hvor den er bredest, til kun nogle få meter. En mindre del i parken ligger i Hvidovre Kommune. Lokalt er parken en del af bydelen Valby. Den er det væsentligste større friareal for Ålholm, Vigerslev og Folehavekvarteret, ligesom den er et væsentligt friareal for de nærliggende villakvarterer i Hvidovre og Rødovre. Parken gennemskæres på tværs af fem veje samt af to s- og regionaltogetslinjer.

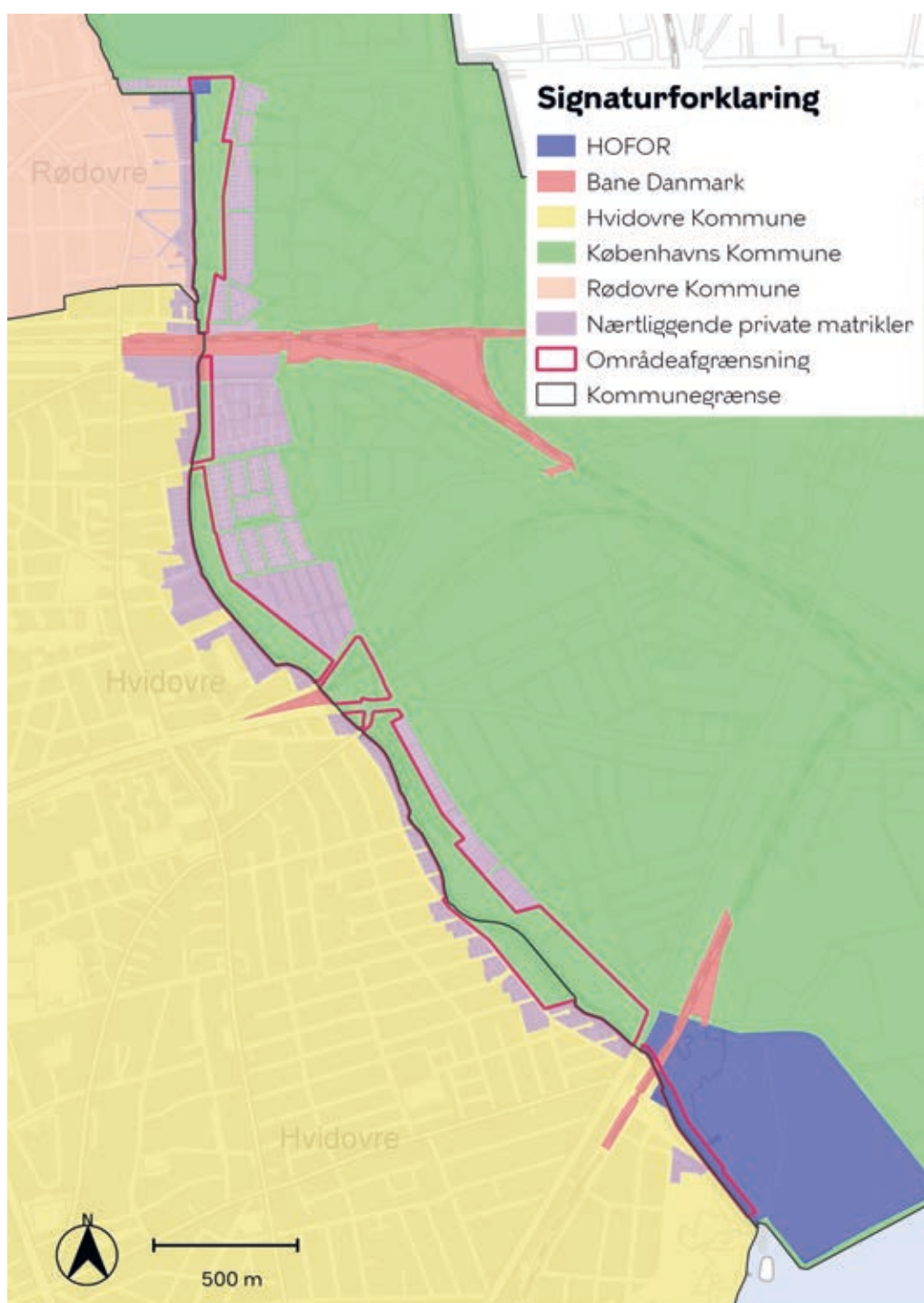
Kort 1: Afgrænsning af planområdet

Ejerforhold

Vigerslevparken er primært ejet af Københavns Kommune. HOFOR ejer en matrikel i den nordlige del, hvor Energi- og Vandværkstedet ligger samt matrikler i den sydlige del, hvor HOFOR har et vandrensningsanlæg. BaneDanmark ejer ligeledes en del af parken syd for Hvidovre Station.

Dele af parkens sydvestlige del ligger i Hvidovre Kommune.

Københavns Kommune er plejemyndighed for hele planområdet og har ansvaret for drift og vedligehold.

Kort 2: Ejerforhold

Kort rids af områdets historie

Navnet Vigerslevparken stammer fra den første kendte mand, som byggede en gård i området cirka år 400 e.Kr. Han hed Vigar og lagde navn til landsbyen Vigarsløv. Parkens jorde var før industrialiseringen primært engarealer for landsbyerne Vigerslev og Hvidovre. Kun en lille del af jordene har været opdyrkede.

Harrestrup Å

Før industrialiseringen løb Harrestrup Å igennem Harrestrup Ådal, og området omkring åen blev ofte brugt til græssende dyr. Harrestrup Å var dengang vigtig for at skaffe drikkevand og fange fisk. Med industrialiseringen og byens udvikling blev åen mere og mere forurennet af spildevand fra de omkringliggende bebyggelser, og fra sidst i 20'erne blev åen i folkemunde kaldt 'Lorteåen', da den afgav en frygtelig lugt i området (Kilde 9).

Indtil 1933 løb spildevandet fra de omkringliggende bebyggelser direkte ud i Harrestrup Å. Ved kloakeringen af oplandet i Københavns Kommune blev der etableret nye kloakledninger langs åen, således at spildevandet herefter kun blev tilført åen fra overløbsbygværker på kloakledningerne i tørtidsperioder og perioder med kraftige regnskyl, hvor ledningerne ikke kunne rumme vandtilførslen.

Under 2. verdenskrig fra 1940 og frem til 1946 uddybede man Harrestrup Å fra Kalveboderne til Vanløse Byvej. På grund af cementmangel blev flisebelægningen først udført senere. Den var færdigt i 1969. (Kilde 2). Herefter blev Harrestrup Å betragtet som åben spildevandsledning frem til 1989, hvor den i Recipientkvalitetsplan for Køge Bugt og opland blev målsat som vandløb.

Anlæggelse af Vigerslevparken

I 1901 blev Vigerslev en del af København, og der opstod behov for at finde ud af, hvordan byen skulle udvikles. Derfor blev der i 1909 afholdt en byplankonkurrence, som blev vundet af stadsgeometriker Carl Strintz's. Han udpegede arealerne langs Harrestrup Å til park.

I 1932 blev arealerne fra Roskildevej til jernbanen anlagt som park. Københavns Kommune havde erhvervet arealerne i 1917 på betingelsen af, at de for altid skulle bruges

til offentlig park, sportsplads eller lignende. I begyndelsen af 2. verdenskrig blev anlagt en sti gennem bl.a. Vigerslevparken som beskæftigelsesarbejde, og i 1941-44 blev anden etape af Vigerslevparken anlagt, fra jernbanen og næsten ned til Gammel Køge Landevej samt et område i Hvidovre Kommune vest for åen. Dette vestlige areal var Københavns Kommune blevet ejer af ved at indgå en overenskomst med ejeren af Risbjerggård. Overenskomsten indebar, at arealet for fremtiden skulle bruges til parkformål.

I 1961-63 blev området omkring den tidligere Flaskekro ved Gammel Køge Landevej inddraget i parken. Strækningen fra Gammel Køge Landevej til Kalveboderne blev først en del af parken ved fredningen af åen og parken i 2010. Derved skabtes et sammenhængende parkstrøg fra Vestvolden via Krogebjergparken, Damhusengen og Damhussøen til Kalveboderne, som foreslået i 1909.

Flisebelægning af Harrestrup Å, her ved Damhussøen, ukendt årstal (KBH Billeder)

Vigerslevparken nord og flisebelægning af Harrestrup Å, 1932 (KBH billeder)

Anlæggelse af kloakledning igennem den kommende Vigerslevpark. Set fra Gl. Køge Landevej mod nord. Harrestrup Å anes til venstre i billedet. 1941 (KBH Billeder)

Fredningsforhold

Vigerslevparken er fredet ved "Kendelse om fredning af Harrestrup Å fra Vestvolden til udløbet. (Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken)" afsagt d. 29. oktober 2010 af Fredningsnævnet for København.

Danmarks Naturfredningsforening ønskede Vigerslevparken fredet allerede i 1959. Den 23. september 1976 tiltrådte Borgerrepræsentationen et forslag til fredningsdeklaration for Vigerslevparken. Men da området på den tid blev ommatrikuleret i forbindelse med en ændring af kommunegrænsen, blev fredningen af parken ikke gennemført. Det har dog ikke haft den helt store betydning, da Fredningsnævnet siden fredningssagens rejsning i 1959 har administreret, som om parken var fredet, i tråd med naturbeskyttelseslovens regler om rejsning af fredningssager.

I 2006 rejstes en ny fredningssag, som omfattede en samlet fredning af Vigerslevparken, inklusive Københavns Kommunes arealer i Hvidovre Kommune samt Damhussøen, Damhusengen, Krogebjergparken og Grøndalsparken inklusive Københavns Kommunes arealer i Frederiksberg Kommune. Fredningsnævnet for København valgte efterfølgende at inkludere Grøndalsparken i en særskilt fredning sammen med naboarealerne i Frederiksberg Kommune ("Fredning af Grøndalen med tilstødende områder"). Den 29. oktober 2010 blev de øvrige parker inklusive Vigerslevparken fredet i "Fredning af Harrestrup Å fra Vestvolden til udløbet". Formålet med fredningen er at sikre områderne som rekreative og grønne områder. Herunder er det formålet at sikre og muliggøre en forbedring af de biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til den historiske baggrund for parkernes nuværende udseende herunder at muliggøre en forbedring af biodiversiteten i områderne.

Fredningen fastsætter bl.a. bestemmelser om arealernes tilstand (§ 2), om bebyggelse (§ 3) og om veje, stier og tekniske anlæg (§6). Blandt de vigtigste bestemmelser kan nævnes:

- At fastholde og regulere offentlighedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål. (§1, stk. 3)

- Plejemyndigheden må udføre de foranstaltninger, der skønnes egnede til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige og rekreative værdier. Foranstaltningerne skal udføres på grundlag af en plejeplan. (§4, stk. 2)
- Fredningen er ikke til hinder for etablering af underjordiske spildevandsbassiner/hjælpeledninger med dertil hørende overjordiske anlæg. (...) Overjordiske anlæg og deres udformning skal godkendes af Fredningsnævnet. (§2, stk. 3)
- Der må ikke etableres belysning i området uden Fredningsnævnets godkendelse. (§6, stk. 2)

Naturbeskyttelse

Kort over fredning og naturbeskyttelse ses på kort 3. Harrestrup Å er omfattet af de generelle beskyttelsesbestemmelser i Naturbeskyttelsesloven herunder § 3 om beskyttede naturtyper og § 16 om beskyttelseslinjer omkring søer og vandløb.

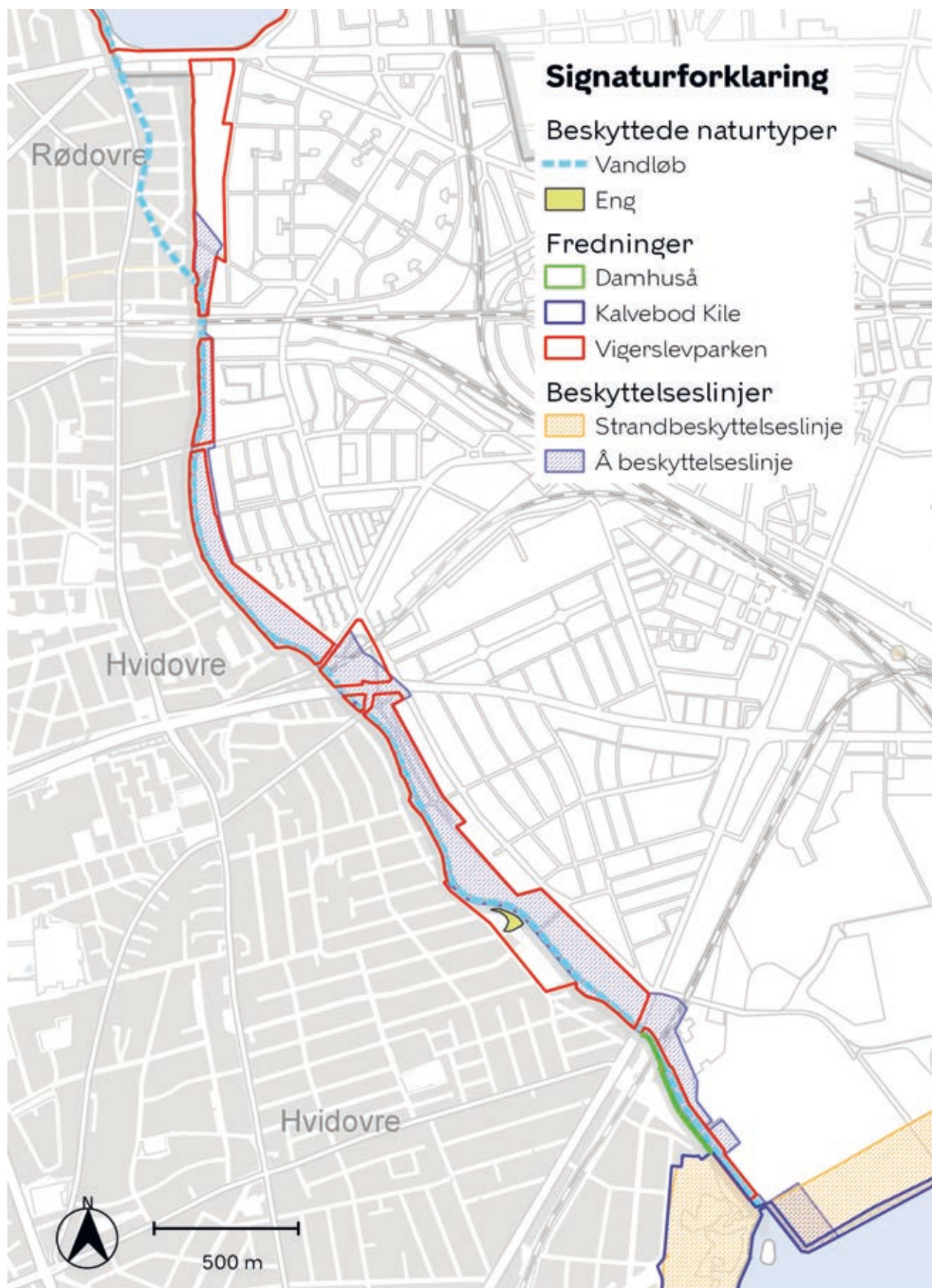
Herudover er særlige arter (bilag IV-arter) beskyttet i henhold til EU's habitatdirektiv, ligesom de er beskyttet i resten af landet.

Naturbeskyttelseslovens § 3 - Beskyttede naturtyper

De generelle bestemmelser i Naturbeskyttelseslovens § 3 forbyder tilstandsændringer af bestemte naturtyper: Vandløb, søer og vandhuller, moser, enge, heder, overdrev, strandenge og strand-sumpe. Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra forbuddet, f.eks. hvis der er tale om naturforbedrende projekter. Det er kommunerne, der er § 3-myndighed.

De § 3-beskyttede naturtyper i planområdet omfatter en eng og selve vandløbet.

Eng defineres som en lysåben naturtype på fugtig bund domineret af urter. De er beskyttet når de i sig selv eller sammen med andre tilgrænsende § 3-naturtyper har en størrelse på 2500 m² eller mere. Vandløb er beskyttet af § 3, når de er udpeget som beskyttede vandløb. I planområdet er et mindre areal registreret som § 3-eng. Da engen ligger i Hvidovre Kommune, er det Hvidovre Kommune, der er ansvarlig myndighed. Plejemyndighe-

Kort 3: Fredningsforhold og naturbeskyttelse

den vurderer, hvorvidt engen lever op til kriterierne for at være beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder hvorvidt den kan være omfattet af undtagelsen i naturtypebekendtgørelsens § 1, samt hvorvidt der kan dispenseres fra forbuddet mod tilstandsændringer til et konkret projekt. Se placeringen af § 3 engområdet på kort 3.

Naturbeskyttelseslovens § 16 Beskyttelseslinjer

Åbeskyttelseslinjen har til formål at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Der er inden for beskyttelseslinjen tale om et generelt forbud mod ændringer. Kommunen kan dispensere fra naturbeskyttelseslovens § 16.

Vandløbsloven

Harrestrup Å er udpeget som et offentligt vandløb efter vandløbslovens § 8. Vandløbet er på strækningen fra ca. 30 m opstrøms underføringen ved Fæstningskanalen og til udløbet ved Kalveboderne omfattet af regulativet "Harrestrup Å og Damhusåen, Vandløbsregulativ for kommunevandløb nr. 13". Strækningen af Harrestrup Å i Københavns Kommune er ca. 9,5 km.

Ifølge vandløbslovens § 27 skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Vandløbsvedligeholdelse består normalt i skæring af grøde (vandplanter), opgravning af aflejret materiale, slåning og afretning af vandløbets skråninger og kanter samt fjernelse af større objekter i vandet (grene, mv.). Konkrete bestemmelser for vedligeholdelse af offentlige vandløb fremgår af vandløbsregulativet. Vedligeholdelsen af Harrestrup Å foretages på baggrund af fastlagte dimensioner for vandløbets bundbredde, bundkote og skråningsanlæg (vandløbets brinker).

§ 3 engen som den så ud i efteråret 2021

Der arbejdes for nuværende på et nyt fællesregulativ for hele Harrestrup Å fra Harrestrup Mose til udløbet ved Kalveboderne. Regulativet vil omfatte sidegrenene Bymose Rende, Sømose Å og Kagså. Regulativet udarbejdes i et samarbejde mellem vandløbsmyndighederne i Københavns Kommune og 7 omegnskommuner. Regulativet forventes sendt i offentlig høring i foråret / sommeren 2022.

En ændring af et vandløbs skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg er ifølge vandløbslovens § 16 en regulering af vandløbet (med mindre ændringerne er omfattet af lovens kapitel 8 om restaurering eller kapitel 10 om broer, opstemningsanlæg, flodemål m.m.). En regulering kræver vandløbsmyndighedens tilladelse (§ 17). En ændring af forløbet af Harrestrup Å i forbindelse med kapacitetsprojektet vil derfor som udgangspunkt kræve en tilladelse efter vandløbslovens § 16. Såfremt vandløbsmyndigheden giver tilladelse til en regulering af en vandløbsstrækning vil ændringen på sigt skulle indføres i det gældende regulativ enten i form af et tillægsregulativ eller i forbindelse med en fornyelse af det samlede regulativ.

Bilag IV arter

Flagermus

Indenfor planområdet er der i 2020 registreret 6 forskellige arter af flagermus: brunflagermus, dværgflagermus, troldflagermus, sydflagermus, vandflagermus og skimmelflagermus (kilde 5).

Alle danske arter af flagermus er fredet af dansk lovgivning samt beskyttet af EU's habitatdirektiv. Beskyttelsen af bilag IV-arter håndteres i dansk lovgivning af henholdsvis habitatbekendtgørelsen, artsfredningsbekendtgørelsen, jagt og vildtforvaltningsloven og naturbeskyttelsesloven. Flagermusenes yngle- og rastesteder må ikke ødelægges eller beskadiges. Det indebærer f.eks. at træer, som bruges af flagermus til at yngle eller raste, som udgangspunkt ikke må fældes. Det kan dog være muligt at fælde træer, hvis områdets økologiske funktionalitet kan opretholdes på samme niveau som hidtil, til trods for fældningerne. Dette vil som udgangspunkt forudsætte, at der gennemføres afværgende foranstaltninger.

Kommunale og statslige planer

Planloven

Hele området ligger indenfor byzone i planloven.

Lokalplaner

Der findes ingen lokalplaner indenfor området.

Kommuneplan 2019

I Kommuneplan 2019 er hele området udlagt som et O1 rammeområde til fritidsformål samt område for naturbeskyttelse og grøn kile.

Vigerslevparken er i kommuneplanen også udpeget som økologisk forbindelse. Det medfører, at parken ikke må skæres over af barriereskabende nyanlæg, indskrænkes væsentligt eller i øvrigt forringes for så vidt angår dens biologiske værdi eller sammenhæng med andre udpegninger i Grønt Danmarkskort, uden at der sikres kompenserende foranstaltninger (for Grønt Danmarkskort i København se <https://kp19.kk.dk/artikel/naturbeskyttelse>). Ændringer i økologiske forbindelser kan dog ske i overensstemmelse med gældende bestemmelser i en fredning, pleje-/udviklingsplan eller lokalplan. Hensynet til den økologiske forbindelse skal indgå i den fremtidige planlægning af byen.

Området indgår i skybrudsplanlægningen for København og i Kommuneplanen er der udpeget forsinkelsespladser i tilfælde af skybrud samt skybrudsveje og forsinkelsesveje, som skal lede vand til området i tilfælde af skybrud.

Der løber en grøn cykelrute igennem hele planområdet.

Strategi for bynatur i København

Strategien blev implementeret i maj 2015. Indarbejdelse af strategien i udviklingsplanen er et led i kommunens arbejde for et grønnere København. Planens visioner er: Vision #1 at skabe mere bynatur i København og Vision #2 at øge kvaliteten af bynaturen i København.

Begrebet 'bynatur' er i strategien en fælles betegnelse for alle levende væsner og vækster, som lever og findes i byen. Strategien opererer med de tre overordnede typer af grønne rum i byen, hvori bynaturen findes. De tre typer er 'By- og gaderum', 'Parker og kirkegårde' og 'Naturom-

råder'. Desuden er der defineret fem kvalitetsparametre: Biodiversitet, klimatilpasning, funktionalitet, rumlighed og plejeindsats.

Vigerslevparken ligger i spændingsfeltet mellem kategorierne 'Parker og kirkegårde' og 'Naturområder', da området kan beskrives som en slags mosaik af både rekreative arealer og mere autentiske naturområder med vilde planter og dyr, urter o.l. Strategi for bynatur beskriver: "I naturområder skal biodiversiteten være høj. Der skal være stor variation af arter og levesteder. Naturområder skal bestå af hjemmehørende arter. Vildhed, kontinuitet og autenticitet skal være i fokus. I parker, på kirkegårde samt i by- og gaderum kan biodiversiteten være lavere, og vi kan anvende eksotiske arter og kultiverede planter, der tilgodeser funktionelle og æstetiske krav."

Københavns Kommunes Træpolitik 2016-2025

Københavns Kommune vedtog i 2016 en træpolitik med det formål at sikre en prioritering af både nye og eksisterende træer i København, dog uden at det hindrer en udvikling af byen. Principperne i træpolitikken medtænkes i planerne for beplantningsudvikling i planområdet.

Træpolitikens fem principper:

Princip #1: Eksisterende træer skal som hovedregel bevares

Princip #2: Særligt værdifulde træer i København skal udpeges og bevares

Princip #3: Der skal plantes flere træer i København

Princip #4: Der skal sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København

Princip #5: Der skal sikres et varieret træartsvalg i København

En undtagelse fra princip #1 er, at træer der kan udgøre en risiko for borgere, kan fældes. Dette kan f.eks. være som følge af svampe-angreb eller beskadigelse af rodnettet i forbindelse med anlægsarbejder o.l. Eksisterende træer der fældes, skal erstattes, med mindre det ikke er fysisk muligt.

De statslige vandområdeplaner

Harrestrup Å er omfattet af de statslige vandområdeplaner. I Københavns Kommune har dette udmøntet sig i en kommunal vandhandleplan (Kilde 12: Den Blå By, 2015), der stiller bindende krav til vandområdernes fremtidige tilstand.

I de gældende vandområdeplaner (2015-2021) har Harrestrup Å på strækningen mellem kommunegrænsen til Rødovre Kommune og Slotsherrensvej målsætningen "godt økologisk potentiale". Den samlede økologiske tilstand på denne strækning er "moderat økologisk potentiale". Fra Slotsherrensvej og til Kalveboderne har vandløbet målsætningen "god økologisk tilstand". Den samlede økologiske tilstand på strækningen er "ukendt".

Den næste generation af vandområdeplaner (2021-2027) er i øjeblikket i offentlig høring med høringsfrist den 22. juni 2022. De ovennævnte målsætninger for Harrestrup Å er videreført i de nye vandområdeplaner. Målsætningerne for vandløbet skal ifølge vandområdeplanerne være opfyldt senest 2027. Forbedret miljøtilstand skal primært opnås ved at begrænse overløb fra kloak til Harrestrup Å. HOFOR har på nuværende tidspunkt etableret to bassinledninger i hhv. 2017 og 2020, som skal begrænse overløbet fra kloak til Harrestrup Å.

Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter

Koncerter og andre større offentlige arrangementer kræver tilladelse fra Københavns Kommune. Ansøgning indsendes til Teknik- og Miljøforvaltningen, hvori det fremgår, hvilken type arrangement, der er tale om. Arrangementerne vurderes i forhold til fredningen og de arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvor der er et generelt forbud mod tilstandsændringer. Desuden vurderes de i forhold til områdets bæreevne hvad angår antal mennesker og mulighed for transport til og fra arrangementet. Al form for salg forudsætter også en tilladelse, som ligeledes søges på www.kk.dk/arrangementer.

Generelle retningslinjer for aktiviteter er fastlagt i fredningen og ved nærmere aftale i Københavns Kommune.

Retningslinjer for arrangementer og aktiviteter

Hunde	Hunde er velkomne, men skal føres i snor. Undtaget er områder udpeget til hundeløbegårde og fritløbsområder.
Boldspil	Uorganiseret boldspil er tilladt på brugsplæner i parken. Organiseret boldspil skal foregå på boldbaner udpeget til dette.
Trafik	Cykling er kun tilladt på de stier, der er udpeget til cykelstier. Motoriseret kørsel er kun tilladt i forbindelse med driften af området. Personer med fysisk handicap kan benytte eldrevet køretøj. Københavns Kommune kan i enkeltstående tilfælde give tilladelse til motoriseret kørsel i området.
Fiskeri	Fiskeri i Harrestrup Å er ikke tilladt.

ANALYSE

LANDSKAB

Rumlighed, visuelle træk og barrierer

Parken er inspireret af de såkaldte filosofgangshaver, der i årene omkring 1930 var meget populære. Ideen bag disse haver er en søgen tilbage til den vilde natur, til det enkle. Parken er et sted, hvor man kan gå og finde ro og afstresning - en modsætning til dagens arbejde. Vigerslevparken blev den første af en række københavnske parker, hvor stadsgartner Jacob Bergmann anvendte dette princip.

Det er karakteristisk, at parken er meget lang og opdelt i en række afsnit af de veje og jernbaner, den passerer. Ved Vigerslevparkens anlæggelse er Harrestrup Å blevet adskilt fra parken med hegn og plantning. Dels fordi det kan være farligt at falde ned i den, og dels fordi den ved parkens anlæggelse var udformet som et spildevandsteknisk anlæg, og derfor ikke opfattedes som tilhørende parkens verden.

For overblikkets skyld er Vigerslevparken i denne plan inddelt i fem delområder (se kort 4):

- A. Vigerslevparken nord
- B. Vigerslevparken midt
- C. Lerknolden og Folehave-området
- D. Vigerslevparken syd
- E. Kalvebod-området

Igennem alle delområderne (bortset fra område A) løber Harrestrup Å.

Se kort 5A-5E for eksisterende forhold for hvert delområde.

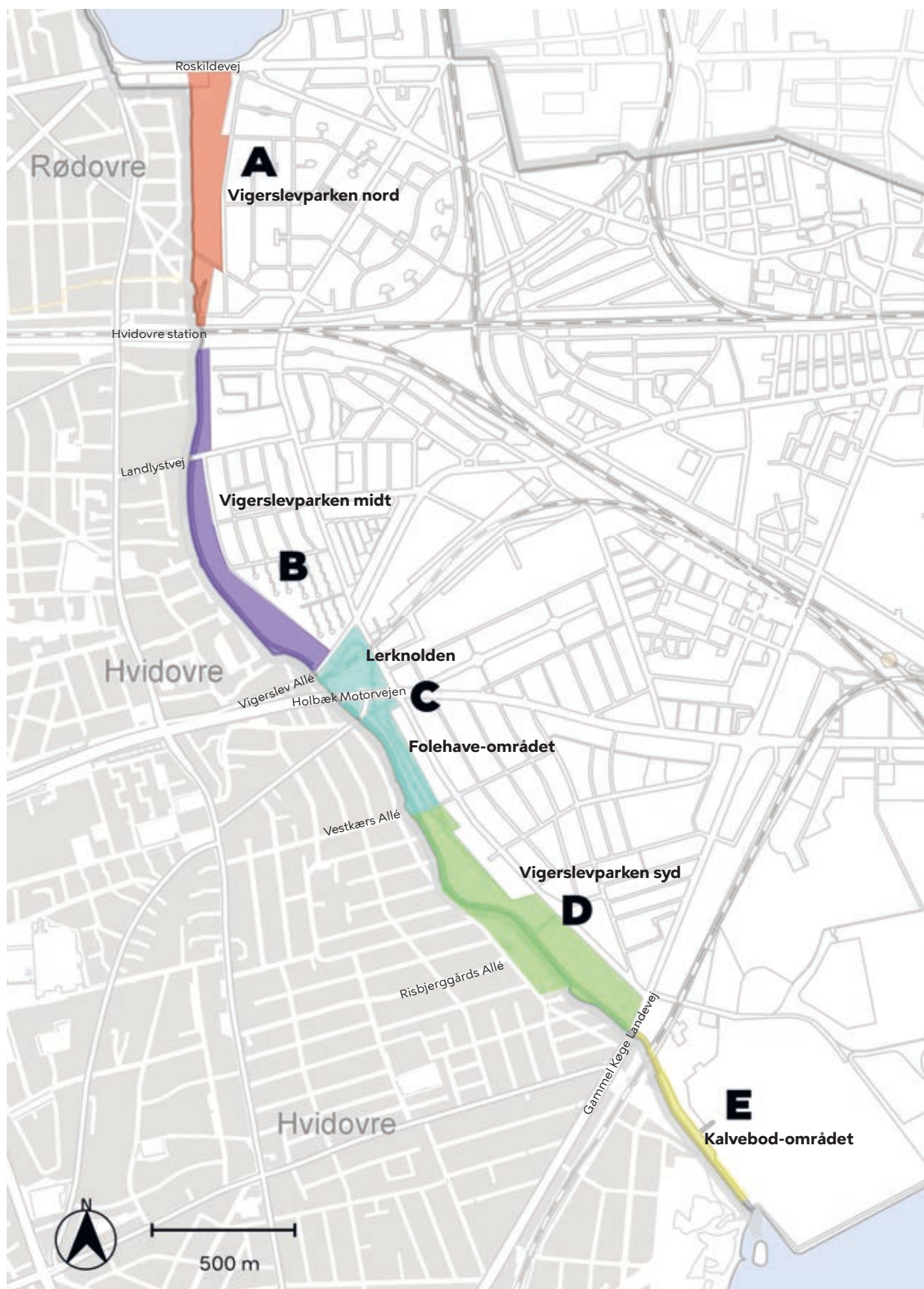
Harrestrup Å

Harrestrup Å løber i et flisebelagt åbent vandløb på hele strækningen, bortset fra de steder, hvor åen er rørlagt, fordi den går ind under veje eller andre tekniske anlæg. Flere steder på strækningen er der overløbsbygværker fra kloak, således at kloakvandet løber ud i åen ved større regnskyl.

I Vigerslevparken midt (område B) ligger vandløbet dybt under terræn med stejle brinker. Tværsnittet er fastholdt af de flisebelagte sider, og vanddybden svinger mellem 10-60 cm. I Vigerslevparken syd er vandløbet knap så dybt i forhold til terræn, og brinkerne er mere jævnt skrånende. Vanddybden er op til 2,2 m. Vandføring, vanddybde og vandhastighed varierer meget afhængig af nedbør og af vandstanden i Kalveboderne, men vandhastigheden er under normale forhold størst i den nordlige del og svagere i den sydlige del. Åen er i den sydlige del stuvningspåvirket af vandstanden i Kalveboderne, og til tider vil strækningen være saltvandspåvirket.

Harrestrup Å set fra oven (Jens Panduro)

Kort 4: Delområder

Bevægelsesmønstre og trafik

Parkens stisystem er de fleste steder separeret i et gangstinet og et cykelstinet. Parkens hovedstier er de to langsgående cykel- og gangstier, hvoraf cykelstien er udlagt til Grøn Cykelrute.

Alt efter parkens bredde og sammenhæng ligger de samlet eller spredt, således at parkens rum bliver så store som muligt, og stierne forløber den kortest mulige vej. Det kan ses, at transportaspektet var prioriteret højt, da stierne blev etableret. Tværstier forbinder med jævne mellemrum øst- og vestsiden af parken, dog er der ofte lange stræk, hvor det ikke er muligt at krydse åen.

Ved observationer på stierne kan det konstateres, at gangstien i det store og hele kun bruges til gang, men at cykelstien i vid udstrækning bruges både til gang og cykling. Alle stier er asfaltbelagte og tilgængeligheden for bevægelseshandicappede er god.

Foruden de steder, hvor parken gennemskæres af en vej, findes der kun to broer over åen i hele planområdet, disse ligger i Vigerslevparken Syd. Der er derfor behov for flere passager over åen, som kan binde området sammen på tværs, og særligt for Hvidovres beboere mangler der mulighed for at komme ind i parken.

Delområder

Område A: Vigerslevparken nord

Vigerslevparken mellem Roskildevej og jernbanen fremtræder som et enkelt stort rum. Dette rum afgrænses mod de omgivende haver af rumdannende plantninger af krat/buskeplantning med overstandere af træer. I overensstemmelse med parktypen forløber stierne helt ude langs de skærmende plantninger. Det er karakteristisk, at der kun er sparsomt med plantning mellem stierne og det indre rum.

Langs den vestlige og østlige afgrænsning af parken løber cykel/gangstier i nord-syd-gående retning. Disse to stier er forbundet gennem parken af tre tværgående stier.

Adgangsforholdene til parken er gode, der er mange indgange og stierne er asfaltbelagte. Sammenhængen mod nord bliver besværliggjort af Roskildevej, hvor der ikke er nogen direkte beliggende krydsningsmuligheder.

Til parkens gæster findes der to p-pladser. Disse anvendes først og fremmest i forbindelse med brug af fodboldbanerne.

Vigerslevparken nord: Åbent parkrum med fodboldbaner. Store træer langs parkens kanter.

Kort 5A: Område A (Vigerslevparken nord). Eksisterende forhold

Område B: Vigerslevparken midt

Syd for jernbanen slutter Harrestrup Å sig til parken. Det første stykke af parken - til Landlystvej - er meget smalt. Der er rumdannende beplantninger både mod bebyggelserne og åen. Parken åbner sig skiftevis mod bebyggelsen og mod åen. Åen er ikke noget fremtrædende element, da den ligger i en dyb grøft. Mange træer på strækningen gør, at den opleves noget mørk, og græsset har svært ved at trives.

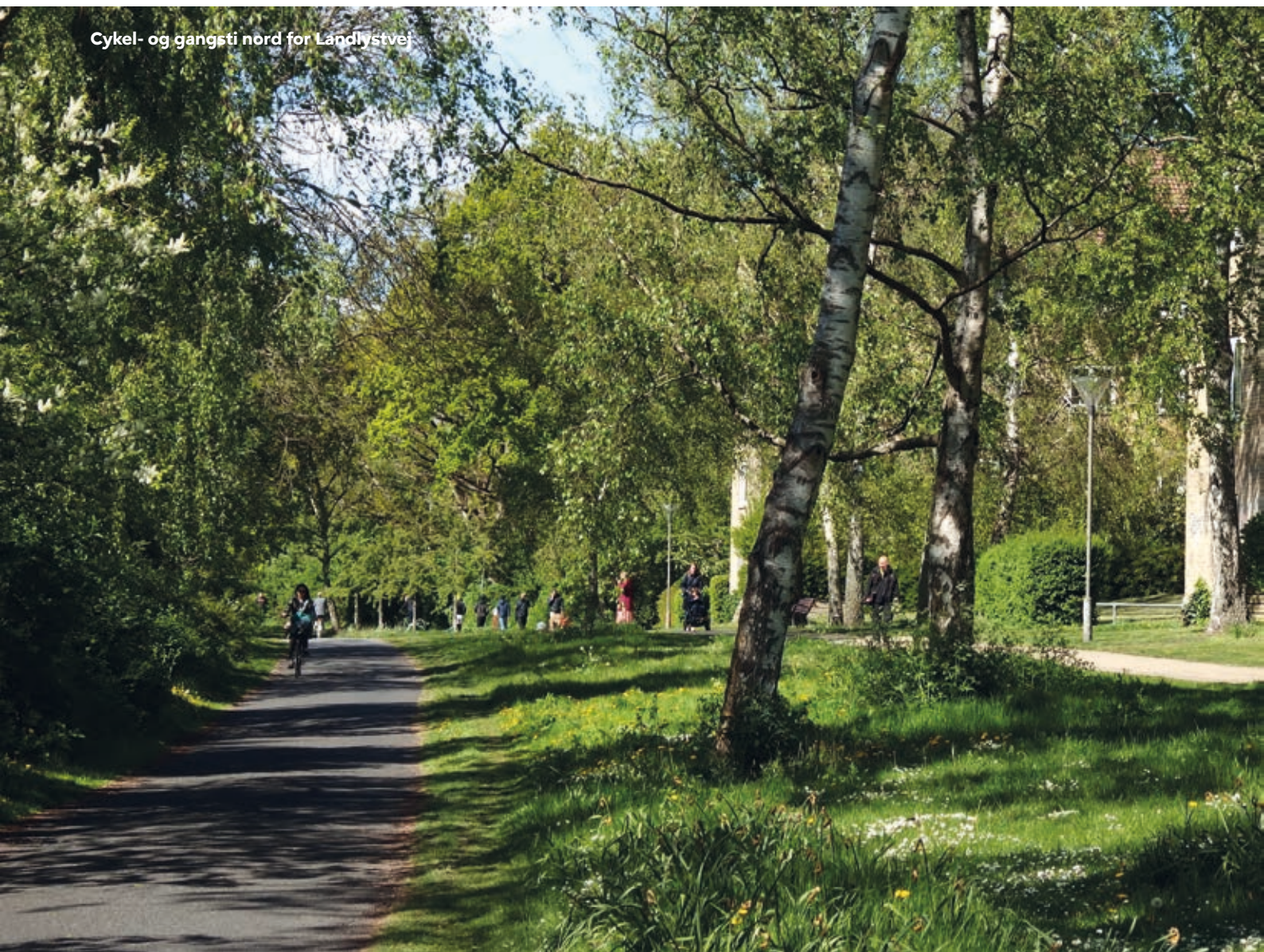
Fra Landlystvej til Vigerslev Allé danner beplantningerne mod øst et tæt grønt bælte. Grænsen mod Engdals Allé er lidt atypisk, idet den består af et blandet busket af blomstrende buske suppleret af en græsflade med en træække langs vejen.

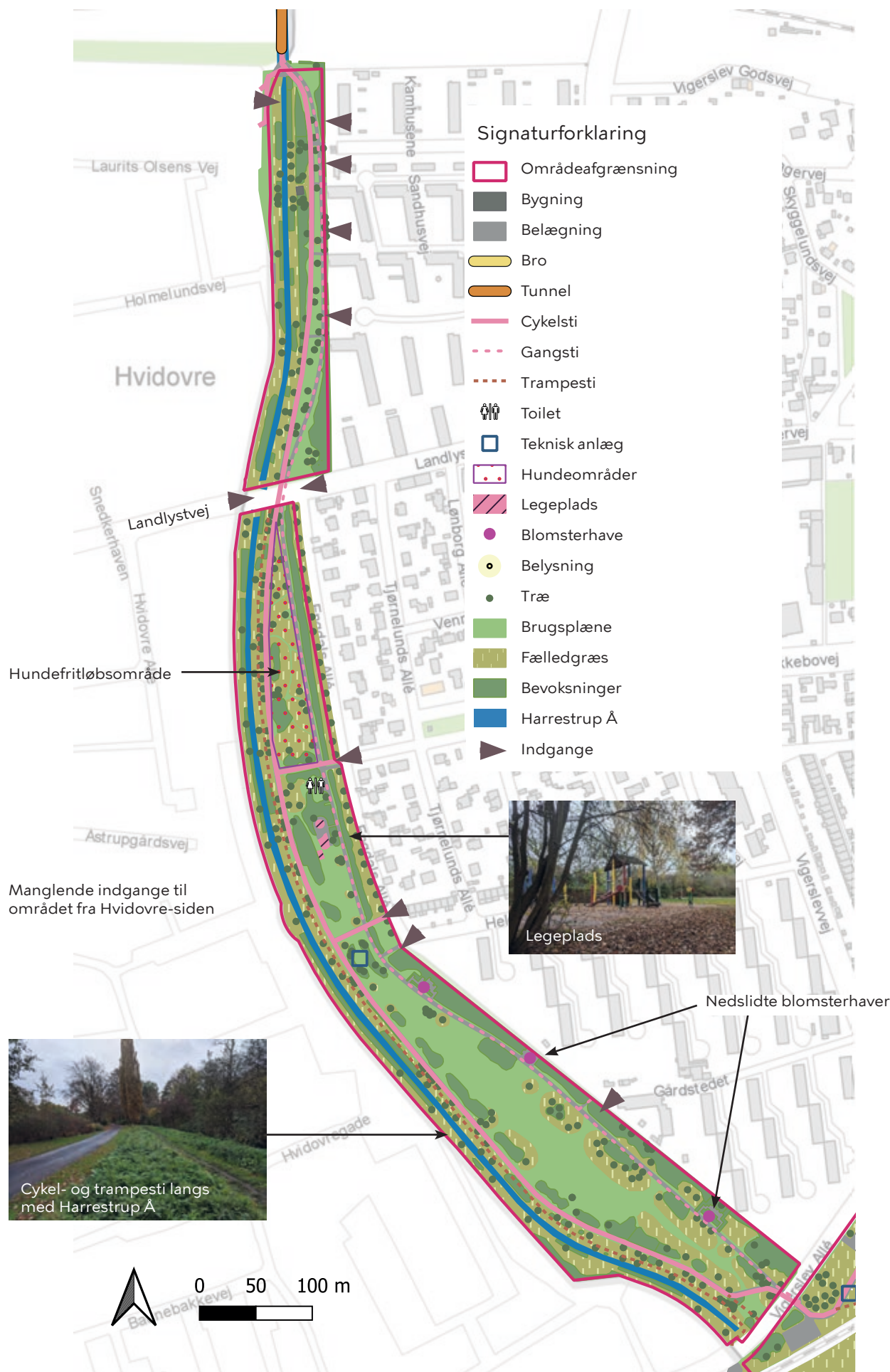
De rumdannende beplantninger på dette sted danner et filigran omkring stierne, så det kun er muligt fra stierne glimtvis at se ind i det centrale rum. Parken er relativ åben mod åen og visuelt helt lukket mod bebyggelserne i øst. Ud over de rumdannende klumper af beplantning er der mod åen en lav klippet hæk.

Adgangsforholdene er gode fra københavnssiden, mens det fra hvidovresiden kun er muligt at komme til parken via de store veje.

Der var tidligere indrettet en blindesti ved gangstien langs blomsterhaverne. Den er dog helt nedslidt.

Cykel- og gangsti nord for Landlystvej

Kort 5B: Område B (Vigerslevparken midt). Eksisterende forhold

Område C: Lerknolden og Folehave-området

Syd for Vigerslev Allé ligger et trapezformet areal kaldet Lerknolden. I forbindelse med anlæggelsen af jernbanen og den nye passage for cyklister og gående over Holbækmotorvejen, har dele af Lerknolden været brugt som byggeplads. I den forbindelse blev der anlagt en cykel- og gangsti over Lerknolden, som forbinder de to parkarealer. Lerknolden har derfor, frem til i dag, fremstået bar og uden beplantning. Københavns Kommune har i 2021 plantet flere enkeltstående træer på Lerknolden samt lagt frø til blomsterenge i foråret 2022 med primært hjemmehørende arter.

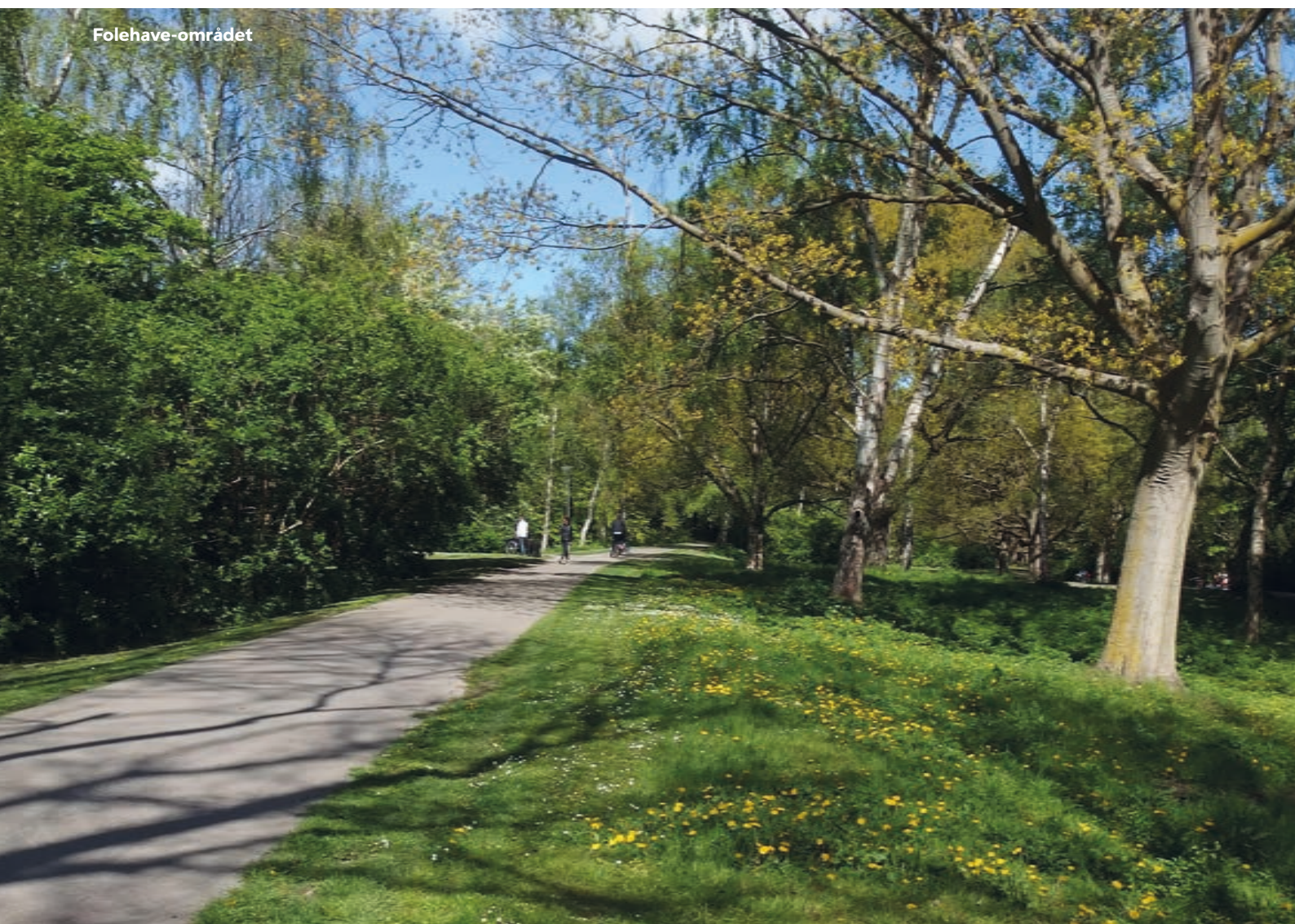
Harrestrup Å er rørlagt gennem Lerknolden.

Syd for Lerknolden ligger den del af Vigerslevparken, som knytter sig til Folehavekvarteret, som vi i denne plan kalder Folehave-området. Denne del af parken har rumdannende tætte skærmpantninger mod øst og vest og stier, der punktvis er pakket ind i små bevoksninger. Beplantningen i kanten mod øst mod Vigerslevvej indeholder mange gamle taks med stor herlighedsværdi.

Harrestrup Å er på dette sted skjult af nogle store og kraftige plantninger og bliver holdt helt ude af parken. Dette bevirker samtidig, at åen her forløber i et helt lukket rum.

Der er gode adgangsforhold til parken i dette afsnit. I april 2020 blev Folehavebroen fra Lerknolden over Holbækmotorvejen indviet, således at gående og cyklister sikkert og nemt kan krydse vejen.

Folehave-området

Kort 5C: Område C (Lerknolden og Folehave-området). Eksisterende forhold

Område D: Vigerslevparken syd

Parkarealet bliver her bredere, og der er mange flotte kig fra den centrale sti til store plæner og store veludviklede træer. Rumligt følger parken det kendte billede med en tæt rumdannende randplantning og små klumper af bevoksning omkring stierne. Det er karakteristisk, at den består af få relativt store rum, der glider over i hinanden.

Åen, der i de andre delområder ligger i parkens vestlige skel, svinger her ind midt i parken. Det gør, at parken bliver delt i to. Der er kun én tværsti og bro over åen, så de to halvdele hænger ikke særlig godt sammen.

I den sydligste del bliver Vigerslevvej med tilhørende bebyggelse synlig, fordi randplantningen mangler i dette område af parken.

I dette afsnit er der rimelig mange indgange til parken fra begge sider, heraf en ny indgang fra københavnersiden etableret i 2021 ved Kirsebærhaven. Der er to eksisterende gang- og stibroer v. Stakhaven og Åhaven, men der er behov for flere, som kan binde parken bedre sammen.

Gangsti og cykelsti følger hinanden på et langt lige stykke, indtil de deler sig lige inden Gl. Køge Landevej. Her er cykelstien ført frem til lidt før krydset ved Vigerslevvej, mens gangstien er ført parallelt med åen direkte til Gl. Køge Landevej.

Afslapning ved det åbne område i Vigerslevparken syd

Kort 5D: Område D (Vigerslevparken syd). Eksisterende forhold

Område E: Kalvebod-området

Ved Gl. Køge Landevej ophører den egentlige Vigerslevpark, og området består primært af selve åen med beplantning langs brinkerne.

Det er muligt at krydse Gl. Køge Landevej og ramme en stiforbindelse via Åmarken, som fører ned til Kalveboderne, men man er nødt til at gå en omvej via Åmarksvej.

Selve åen er langs gangstien skærmet af for adgang med hegn, og de to broer i tilknytning til HOFORs renseanlæg er ikke tilgængelig for offentligheden.

Langs åens østside findes mange store træer.

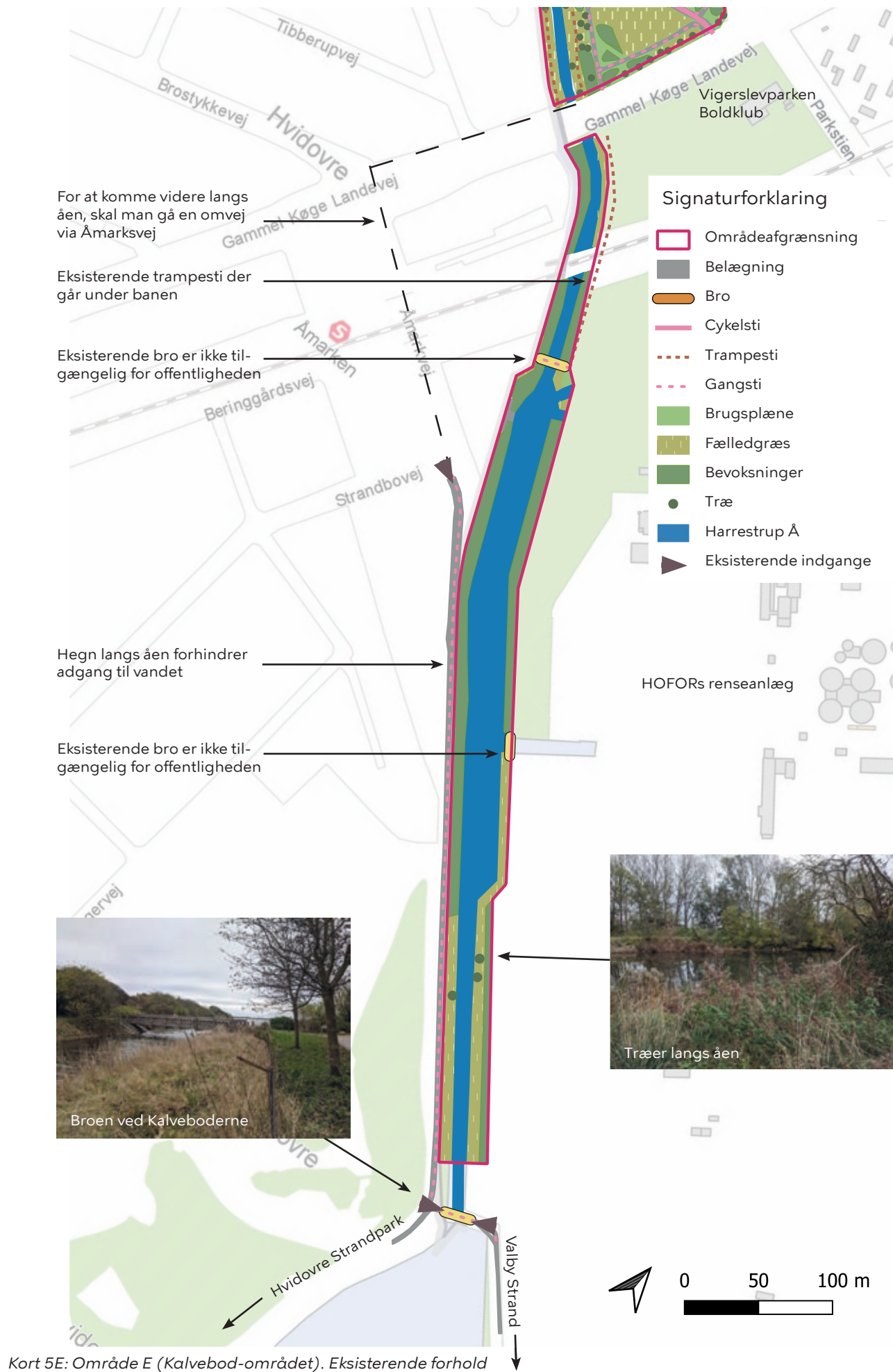
Fra den sydlige bro er der adgang til Valby Strand og Hvidovre Strandpark.

Kulturhistoriske spor

Vigerslevparken, inklusive Harrestrup Å, kan samlet set betragtes som ét kulturhistorisk spor efter fortidens ådal med tilgrænsende engareal. I de bebyggede områder omkring parken, har Slots- og Kulturstyrelsen registreret flere arkæologiske fund fra både jernalderen og stenalderen, hvor nærheden til fiskepladser var vigtigt for at kunne skaffe føde. Ved en arkæologisk undersøgelse i Vigerslevparken syd (ved det åbne område med fælledgræs) fra 2021 fremkom der dog ingen spor efter menneskelig aktivitet fra hverken oldtid eller historisk tid før 1900-tallet. (Kilde 13). Der kendes derfor ikke til enkeltstående kulturhistoriske spor i området.

Gangstien mod Kalveboderne med hegn ind mod åen

REKREATION

Tilfredshedsundersøgelse

Teknik- og Miljøforvaltningen foretog i sensommeren 2019 en undersøgelse af brugen samt tilfredsheden med fem af Københavns grønne områder herunder Vigerslevparken (Kilde 8). Der blev foretaget interview med tilfældigt udvalgte besøgende.

Undersøgelsen viser en generel tilfredshed med parken, hvor 92 % svarer, at de er enten tilfredse eller meget tilfredse med parken. 82 % af deltagerne svarer, at de kommer i parken dagligt eller ugentligt. Dette giver et billede af, at det er en park, der især benyttes af de lokale, der bor i nærområdet.

Besøget i Vigerslevparken anvendes især til gåture (44 %) og sociale aktiviteter (21 %). På en top tre over hvilke forhold der er vigtigst for de adspurgte er renhold (99 %) på førstepladsen, bede og træer på anden pladsen (94 %) og tryghed (92 %) på tredjepladsen. Tilfredsheden blandt de adspurgte af de tre vigtigste forhold ligger på hhv. 94 %, 85 % og 82 %.

I forbindelse med interviewet har deltagerne fået mulighed for at komme med forbedringer til parken. Disse er indgået i arbejdet med revideringen af udviklingsplanen for Vigerslevparken.

Gåtur i Vigerslevparken

Interessenter og brugere

Vigerslevparken fungerer som et lokalt friareal for beboerne fra de tilstødende boligområder både i Københavns, Hvidovre og Rødovre Kommune. Langt størstedelen af brugerne kommer der enten dagligt eller ugentligt, hvilket indikerer at parken bruges meget af lokale beboere.

Mange besøgende bruger primært området til at gå en tur, og dette i højere grad end gennemsnittet for andre parker i København. Ligeledes er der også mange der cykler igennem parken og bruger den grønne cykelrute som pendlervej (Kilde 8).

Området bruges af skoler og institutioner i nærområdet, heraf bl.a. Børnehaven Stakhaven, Børnehuset Troldehøj, Harrestrup Å Skole, Holmegaardsskolen. Energi- og Vandværkstedet, som holder til ved Roskildevej, er også velbesøgt af skoler og institutioner. Der findes desuden tre legepladser i parken, som især bruges af institutioner, børnefamilier og motionerende.

Tre forskellige boldklubber holder til i området. Boldklubben Hellas bruger arealer i Vigerslevparken nord, mens Boldklubben Pioneren og Vigerslevparken Boldklub bruger arealer i Vigerslevparken syd. I Vigerslevparken syd holder også KFUM spejdergruppen Vigar Stamme til, hvor de har spejderhytte og bålplads.

De relativt mange hundefritløbsområder indikerer, at parken er et velbesøgt område for hundeejere.

Parken grænser op til Områdefornyelse Folehavekvarteret, som løber frem til 2023. Områdefornyelsen Kulbækvarteret har også tidligere arbejdet i området, der grænser op til Lerknolden, men denne afsluttedes i 2021.

Hundefritløbsområde i Vigerslevparken syd

Leg

Parken rummer tre legepladser:

- En i Vigerslevparken nord,
- En småbørnslegeplads i Vigerslevparken midt ved Lykkebovej
- En større legeplads i Vigerslevparken syd, som blev renoveret i 2010. Den er inddelt i 4 områder: et motorisk område, opholdsområde, gyngesområde og hytteområde samt en basketbane og tilhørende asfaltareal.

Hundefritløbsområder

Vigerslevparken rummer gode muligheder for at lade hunden løbe frit. I Vigerslevparken nord findes en indhegnet hundeløbegård og i Vigerslevparken midt og i Vigerslevparken syd findes ligeledes et hundefritløbsområde.

Sport

Boldklubben Hellas holder til i Vigerslevparken nord, hvor de benytter arealerne udlagt til sportsplæner. Boldklubben Pioneren og Vigerslevparken Boldklub holder til på banerne i Vigerslevparken syd, hvor Pioneren også har deres klubhus.

Ophold og afslapning

I parken findes kun enkelte arealer som benyttes til ophold og solbadning. De primære opholdsplæner findes i Vigerslevparken midt og i Vigerslevparken syd.

I Vigerslevparken midt var der tidligere tre blomsterhaver med omkringliggende bænke. De to sydligste haver er dog groet til, hvorimod den nordlige stadig indeholder stauder og blomstrende buske og træer.

Den tidligere Vejmandens plads, der lå på hjørnet af Vigerslev Allé og Holbækmotorvejen, er blevet ændret i

forbindelse med etablering af cykelbroen, og fungerer nu primært som en indgang til parken.

Der findes flere grillpladser i parken, herunder én i Vigerslevparken nord og en række grillpladser med bænke i Vigerslevparken syd.

Toiletter

I Vigerslevparken nord og Vigerslevparken midt er der offentlige toiletter med handicapadgang, som har åbent i sommerhalvåret.

I Vigerslevparken syd findes også et offentligt toilet som har åbent i sommerhalvåret. Dette toilet blev renoveret i 2020, så det nu også har handicapvenlig adgang.

Bygninger og tekniske installationer

I Vigerslevparken nord ligger 'Energi- og Vandværkstedet', en teknik-bygning (nord for hundegården) og en container til fodboldudstyr brugt af Hellas boldklub.

I Vigerslevparken syd findes en spejderhytte, et klubhus for boldklubben Pioneren samt gartnerbygninger.

Der løber en trestrengt fælleskloakeret ledning, som i store dele af parken løber under cykelstien.

Derudover har HOFOR i 2017 etableret Damhusledningen, som er en bassinledning placeret 15 meter under jorden. Der er ligeledes en bassinledning på Hvidovre siden af åen, som blev færdig etableret i 2020. De nye kloakledninger skal være med til at sikre, at Harrestrup Å kan opnå god miljøtilstand i fremtiden.

I tilknytning til kloaknettet finder man flere steder i parken tekniske overjordiske installationer i form af cementdæksler, som ejes af HOFOR.

Parken rummer kun belysning i den nordlige del, hvorimod resten af parken kun har belysning enkelte steder ved indgangene.

Arrangementer

Plænen ved Vigerslevparken syd har i flere år været anvendt til afholdelse af Sankthansaften. Der kendes ikke til andre tilbagevendende begivenheder.

BIODIVERSITET

Vegetation

Bevoksning

Vigerslevparken er en langstrakt park og bevoksningen består i hovedtræk af tætte bevoksninger med mange træer, der er trukket ud til parkens kanter langs med stierne, og langs med Harrestrup Å. Sammen med hækkene skærmer de visuelt af mod huse, biler og veje langs parken. På plænerne i parkens lange rum er der fritstående buske og træer i græs og træer i mindre buskplantninger.

Parkens beplantning har en rygrad af hjemmehørende arter som eg, ask, birk, avnbøg, men også indslag af ikke-hjemmehørende parktræer og buske som for eksempel lærk, kastanje, omorikagran, østrigsk fyr, dronningebusk og syren.

Dele af parkens beplantninger har arter, der dominerer udtrykket og giver en særlig karakter. Det er for eksempel skovfyr og birk i den nordlige del mod Damhussøen, tjørn mellem Hvidovre Station og Landlystvej, lærketræer mellem Landlystvej og Lerknolden og store pil i den sydlige del.

I umiddelbar nærhed af åen findes især arter, der tåler vandlidende jord som rødæl, pil og ask. Derudover er brinken karakteriseret af en række forårsblomstrende arter, især hvidtjørn og mirabel, der er vigtige for bestøvende insekter. På de højereliggende arealer i kronelaget dominerer birk, bøg, eg og ask med islæt af arter som avnbøg, hestekastanje, ahorn og poppel. I mellemlaget er de mest dominerende buske hyld, tjørn og liguster. Der er hyld i ca. 30 procent af alle bevoksningerne, og der er snebær i knap 50 procent af alle bevoksninger.

Varieret bredvegetation langs Harrestrup Å. (SLA)

De fleste af træerne er i modningsfasen, så der er igangsat en indplantning/udvælgelse af nye træer, der kan blive store og gamle. Der er en del opvækst af ahorn og spidsløn, der, hvis det får lov at vokse frit, vil skygge for lavere buske og småtræer. Snebærrene skygger også for ny opvækst, og der er generelt en udvikling imod en mere artsfattig beplantning.

På Lerknolden og det tilstødende areal ved overgangen over Holbækmotorvejen har man i 2021 plantet en del nye træer samt i foråret 2022 sået frø til blomsterenge, som skal give arealet et mere grønt præg og en bedre rumlighed.

Planter

Der er samlet registreret 111 forskellige urter og græsser i og omkring Vigerslevparken (Kilde 4), hvoraf ingen er sjældne i Danmark. Generelt findes arter, der er almindelige på næringsrige og veldrænede jorder, hvorimod fugtigbundsarter eller overdrevsvegetation er rudimentær eller helt fraværende.

Arealerne med klippet plæne er relativ artsfattige. Her findes overvejende græsser som alm. kvik, alm. rapgræs og alm. rajgræs samt 1-2-årige urter som hyrdetaske, mælkebøtte, tusindfryd og alm. hønsetarm, som er almindelige i plæner eller på ruderaer. Arealerne med fælledgræs/højstaude er præget af højere konkurrencestærke arter som især vild kørvel, hundegræs, burrenerre, døvnælde, stor nælde, skvalderkål og løgkarse.

I 2013 blev der foretaget en grundig registrering af vegetationen i og omkring Harrestrup Å. I en fem-meter bræmme langs åen blev der registreret 157 arter, hvor der af de mest bemærkelsesværdige kan nævnes gul

Vild kørvel under egetræ (SLA)

frøstjerne, skov-hullæbe, mellembrodt star, spidskapslet star og svaleurt. Ved en feltregistrering i 2020 blev 57 arter genfundet og af de ovennævnte kun svaleurt (Kilde 4). I 2020 blev der derudover registreret egentlig fugtig-bundsvegetation enkelte steder langs Harrestrup Å, hvor aflejringer af grus og slam har dannet små biotoper i den flisebelagte kanal. Her findes bl.a. tue star og blågrøn kogleaks.

I de skyggede skov/kratpartier og i brynene findes arter, der er typiske for næringsrige løvskove og hegn, herunder stinkende storkenæb, haremad, vedbend-ærenpris, ramsløg, liljekonval og stor konval.

Invasive plantearter

Der er ikke udprægede problemer med invasive plantearter i Vigerslevparken, men visse steder langs Harrestrup Å findes mindre bestande af japansk pileurt og kæmpe-bjørneklo.

Dyr

Fugle

Der er registreret 71 fuglearter direkte i Vigerslevparken og 93 arter, hvis man medregner overflyvende fugle (Kilde 16). De fleste fuglearter er almindelige i Danmark. Dog kan nævnes isfuglen, der er observeret fouragerende nær Hvidovre station i 2002. Udover isfuglen er flere af de registrerede fuglearter tilknyttet vandløb og søer såsom gråand, grønbenet rørhøne og fiskehejre. Men solsort, husskade og musvit med flere, som er almindelige i haver med træer og/eller buske, findes også. Støren og stor flagspætte er også observeret i parken og mange af de ældre træer har spættehuller.

Pattedyr

Vigerslevparken har en stor bestand af flagermus, og der er i alt registreret 6 forskellige arter (brunflagermus, dværgflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, vandflagermus og troldflagermus). Tilstedeværelsen af flagermus vidner om positive strukturer som ældre træer med hulheder samt rigeligt fødegrundlag i form af insekter. Foruden flagermus, findes egernet og ræven som det eneste registrerede pattedyr (kilde 5).

Insekter

Blandt insekterne findes almindelige arter af dagsommerfugle og humlebier, som er tilknyttet lyseåbne naturtyper, skove og krat. Det drejer sig bl.a. om aurora, dagpåfugløjede, nældens takvinge samt ager- og jordhumle.

Vandløbsfauna

For hele Harrestrup Å på strækningen gennem Københavns Kommune (ca. 10 km) er der generelt fundet dårlige fysiske forhold for fisk, idet hele vandløbet er flisebeklædt i bunden og op ad siderne.

Smådyrsfaunaen i vandløb er meget afhængig af, at der er egnede levesteder i et vandløb som f.eks. grus, sten, rødder, dødt ved og vandplanter. Grundet en total mangel på dette i Harrestrup Å har smådyrsfaunaen det særdeles svært. Der er samtidig kortere perioder med voldsom stigning i vandføringen i åen på grund af overløb fra de fælleskloakerede urbane oplande.

I Vigerslevparken midt bærer vandløbet præg af betydelig organisk belastning, og der ses aflejringer af brunt slam op ad bredderne. Smådyrsfaunaen er fattig og domineret af børsteorme, herunder arter tilhørende familien Tubificidae, der betegnes som forureningsdominanter. Her blev der også registreret fem fiskearter med få individer; ni-pigget hundestejle, skalle, karusse, to brasen på op til 20 cm samt tre aborrer i størrelsen 7-8 cm.

Vandløbets ensartede fysiske forhold og mangel på skjul og standpladser, sammenholdt med overløb med forurenede kloakvand, giver dårlige levevilkår og iltforhold for fisk. Der findes få arter med få individer af lille størrelse og det samlede fiskeindeks er opgjort til dårlig (Kilde 4).

Fiskehejre ved hængepil langs Harrestrup Å (SLA)

UDVIKLINGSMULIGHEDER

Vigerslevparken indgår i Københavns Kommunes planer for naturgenopretning af Harrestrup Å og skybrudssikring samt i Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å. Heraf forventes det, at planerne for naturgenopretning og skybrudssikring i område B-E vil blive gennemført inden for denne udviklingsplans periode (2022-2032).

Denne udviklingsplan har derfor et stort fokus på, hvordan anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken kan gennemføres i delområderne B-E i planperioden.

Tiltag, der ikke direkte indgår i anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken, er også beskrevet, herunder beplantningsudvikling i de dele af parken, som ikke bliver berørt af anlægsprojektet. Se kort s. 7A og 7B (s. 46-47)

Kort over skybrudshåndtering: 6A og 6B (s. 40-41) og kort over udviklingsmuligheder: 8A-8E (s. 49, 51, 53, 53 og 57).

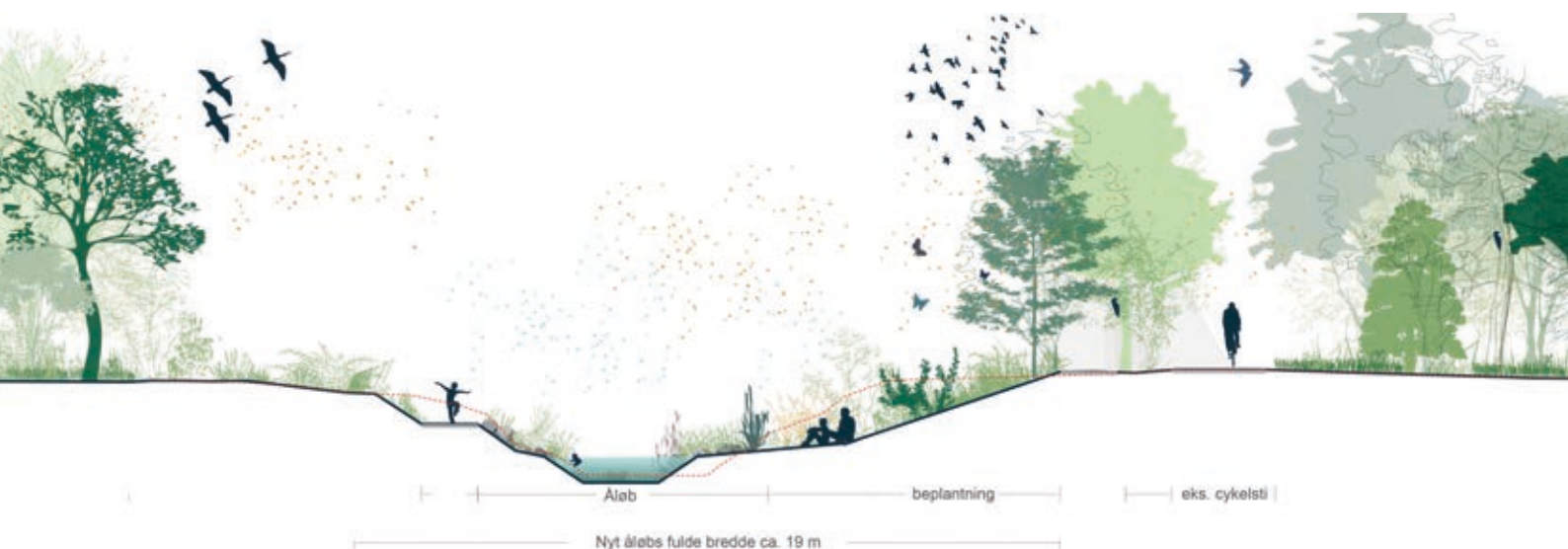
Naturgenopretning af Harrestrup Å

Et hovedfokus for anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken er at forbedre naturkvaliteten i Harrestrup Å.

Vandløbets fysiske forhold kan forbedres ved at fjerne de eksisterende fliser, som i dag udgør Harrestrup Ås bund og sider. Samtidig kan der etableres en smal strømrende, som slynges i åens nuværende trace. Bunden af åen kan, i stedet for fliser, udgøres af et mere naturligt bundsubstrat som grus og sten. Udvalgte steder, og hvor der er plads i parken, kan åen få lov til brede sig væk det nuværende å-forløb. Dette kan skabe områder med karakter af et mere naturligt vandløb i kontakt med sin ådal. Tilsammen kan naturgenopretningen af Harrestrup Å bidrage til, at en mere naturlig flora og fauna kan etablere sig, og styrke biodiversiteten i og omkring åen.

Rekreative tiltag ved Harrestrup Å

I anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken er der fokus på at gøre åen til en mere integreret og synlig del af parken. Det skal derfor i højere grad være muligt at færdes på trampestier langs med åbrinken og kunne opleve åen. Herunder indgår der nye trædæk, boardwalks og broovergange i anlægsprojektet, som også skal være med til at forbedre adgangsforholdene på tværs af parken.

Skybrudsløsninger og terrænændringer

Anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken omhandler, foruden naturgenopretning af Harrestrup Å, også skybrudsløsninger for København og Kapacitetsprojektet, hvorved åen udvides og dele af Vigerslevparken kan indrettes til at blive oversvømmet i kortere perioder. Det vil derfor være nødvendigt at foretage terrænændringer i delområde B, C og D, for at skybrudsvandet bliver i parken, så oversvømmelser af veje og huse undgås. Det bliver derved muligt, at parken kan anvendes til at opmagasinere vand i kortere perioder i skybrudssituationer.

Tilladelser og dispensationer

Da Vigerslevparken er omfattet af en fredning (kilde 3), såvel som andre restriktioner i medfør af naturbeskyttelseslovgivningen, vil mange indgreb og ændringer i parken kræve en dispensation eller tilladelse. Samtidig giver fredningen mulighed for at gennemføre en række ændringer, såfremt de er beskrevet i udviklingsplanen (plejeplan i fredningens terminologi) og ikke strider imod fredningens formål.

Tiltag der reetablerer tidligere vådområder og et mere naturligt å-forløb kan jf. fredningens § 2, stk. 4 udføres hvis de er beskrevet i en plejeplan. Ligeledes kan tiltag der skønnes egnede til at forbedre dyre- og plantelivet udføres, hvis de er beskrevet i en plejeplan jf. fredningen af Harrestrup Å § 4 stk. 2.

Rekreative tiltag som nye stier, trædæk og broer kan etableres uden dispensation, såfremt de er beskrevet i udviklingsplanen, og så længe gangstier anlægges i grus, jf. fredningens § 6, stk. 1.

Jf. fredningen § 2 stk. 2 og stk. 3 er fredningen ikke til hinder for terrænændringer og overjordiske anlæg til at sikre en optimal drift af spildevandssystemer, vandledninger og vandløb. Udformning og placering af overjordiske anlæg, herunder terrænændringer, som udelukkende tjener til håndtering af vand og ikke har en naturforbedrende funktion, skal godkendes af Fredningsnævnet. Skybrudsløsninger og terrænændringer vil derfor kun være overordnet beskrevet i denne udviklingsplan, da en nærmere detaljering vil blive udarbejdet og sendt til Fredningsnævnet.

Tiltag markeret med * kræver en vurdering af fredningstilsynet i Københavns Kommune angående om det vil kræve dispensation fra fredningen.

Tiltag markeret med ** kræver vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §3.

Tiltag markeret med *** kræver vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §16.

Udover fredningen er Harrestrup Å beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og vandløbsloven. Derudover er et bælte på op til 150 meter på Københavns side af åen omfattet af en åbeskyttelseslinje iht. naturbeskyttelseslovens § 16.

Afværgeforanstaltninger for Flagermus

I forbindelse med Anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken kan det ikke undgås at fælde træer, hvor der er yngle- og/eller rastesteder for flagermus. Alle danske arter af flagermus er bilag IV-arter. Gennemførelsen af projektet forudsætter derfor, at der ved hjælp af afværgeforanstaltninger kan sikres, at områdets funktionalitet som yngle- eller rasteområde for flagermus kan oprettholdes på mindst samme niveau som hidtil, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

På områder, hvor der udføres terrænændringer, forventes det at flere træer er nødsaget til at blive fældet eller skåret til torsoer. Dette kan ske, hvis træerne får beskadiget deres rodnet mere end 50 % og derved kan udvikle sig til risikotræer jf. Københavns Kommunes Træpolitik. Fældede og beskårede træer erstattes med nyplantninger 1:1 og i nogen tilfælde 1:2.

Hvis et risikotræ indeholder yngle- eller rastesteder for flagermus, kræver det dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 29a, inden det kan fældes. Hvordan afværgeforanstaltningerne for flagermus præcis skal udføres, er ikke klarlagt endnu. Der vil blive redegjort for afværgeforanstaltninger i miljøkonsekvensvurderingen af anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Udviklingsmuligheder indenfor skybrudshåndtering

Skybrudsplanerne indenfor planområdet indeholder overordnet set muligheden for at etablere nye oversvømmelsesarealer (se kort 6A og 6B). For at gøre dette er man nødt til at udføre terræændringer, der skal sørge for at vandet forbliver på de ønskede arealer inde i parken. Derudover etableres skybrudsrender, som skal lede vandet ind i parken og nye driftsadgange til den nyanlagte Harrestrup Å.

Terræændringer langs åens vestlige side og udvalgte steder i parken skal derfor hæves til kritisk kote for at sikre, at oversvømmelserne sker kontrolleret og kan håndteres i parken. Den mest ekstreme skybrudssituation er det der svarer til en 100-års hændelse. Ved mindre skybrudshændelser vil det kun være mindre dele af området, der oversvømmes.

I forbindelse med slyngning af Harrestrup Å, vil HOFORs overløbsbygværker skulle tilpasses eller flyttes til det nye å-forløb. Der vil derfor forventeligt skulle etableres nye eller ændrede både under- og overjordiske spildevandstekniske anlæg til opretholdelse af spildevandssystemets nuværende funktion. Placering og udformning af disse er ikke kendte på nuværende tidspunkt og er derfor ikke nærmere beskrevet i denne udviklingsplan. Eventuelle overjordiske anlæg og deres udformning skal godkendes af Fredningsnævnet, og den endelige tilpasning af udløb skal afklares i forbindelse med detaljering af anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Skybruds-delen af anlægsprojektet er ikke endeligt projekteret, og derfor er tiltagene kun overordnet beskrevet i denne udviklingsplan.

Alle de følgende tiltag vil kræve en godkendelse fra Fredningsnævnet og en vurdering ift. åbeskyttelseslinjen. Tiltagene er derfor markeret med * og ***

Der kan etableres oversvømmelsesarealer, som kan håndtere en 100-års hændelse*, ***

I Vigerslevparken område B, C og D kan der etableres et oversvømmelsesareal, som kan håndtere en 100-års hændelse. Den endelige løsning er ikke konkretiseret, men den estimerede maksimale udbredelse er vist på kort 6A og 6B.

Der kan etableres terrænhævninger og skybrudsmure med digefunktion til skybrudssikring *, ***

For at Vigerslevparken kan blive anvendt til at opmagasinere skybrudsvand, vil det være nødvendigt at hæve terrænet i parkens kanter på Hvidovresiden af Harrestrup Å. Enkelte steder kan løsningen i stedet være at etablere lave skybrudsmure.

Særligt i område D vil det være nødvendigt at føre terræændringerne ind i parken, for at beskytte bygninger, herunder spejderhytten og klubhuset for boldklubben Pioneren. Der kan i dette delområde ligeledes etableres lave skybrudsmure i stedet for at hæve terrænet, da pladsen er trang, og for at bevare flest mulige træer. Skybrudsmure kan etableres langs Sydkærsvej og på en strækning af Vigerslevvej.

På engen ved spejderhytten kan der indarbejdes et nyt terræn med digefunktion som en del af skybrudssikringen. Samtidig kan man på denne strækning fjerne det eksisterende dige langs vandløbets vestlige side. Dette dige vil fremover ikke have en funktion, da det nye terræn på engen vil sikre mod oversvømmelse. Ved at fjerne det eksisterende dige vil der blive skabt bedre sammenhæng mellem eng og vandløb, og ved oversvømmelse vil vandet kunne trække sig naturligt tilbage til åen. Det kan skabe bedre vilkår for arter tilknyttet enge. Engen er i dag domineret af næringselskende arter som græsser, bredbladet skræppe og stor nælde.

På det sidste stræk ned mod Gl. Køge Landevej kan der indarbejdes en terrænløsning, hvor den eksisterende cykelsti ned mod krydset Gl. Køge Landevej/Vigerslevvej, hæves op på nyt terræn, som indgår i skybrudssikringen.

Skybrudsrender kan etableres *, ***

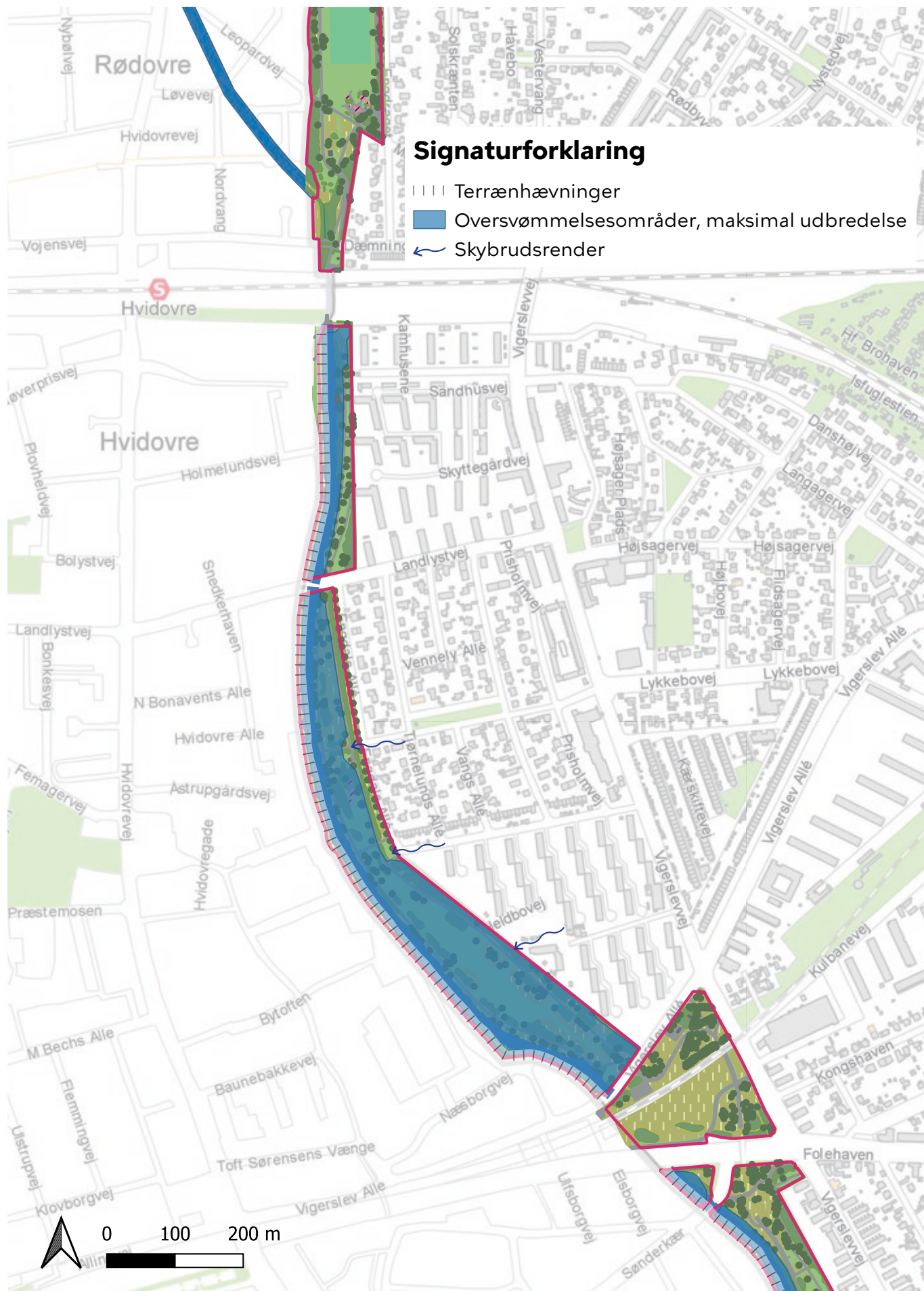
For at håndtere den skybrudsregn, der falder i oplandet til Vigerslevparken, kan der etableres landskabeligt indpassede skybrudsrender i område B, C og D. Skybrudsrenderne indrettes således, at der tages størst muligt hensyn til det eksisterende terræn og større træer i parken.

Driftsadgange til Harrestrup Å kan etableres *, ***

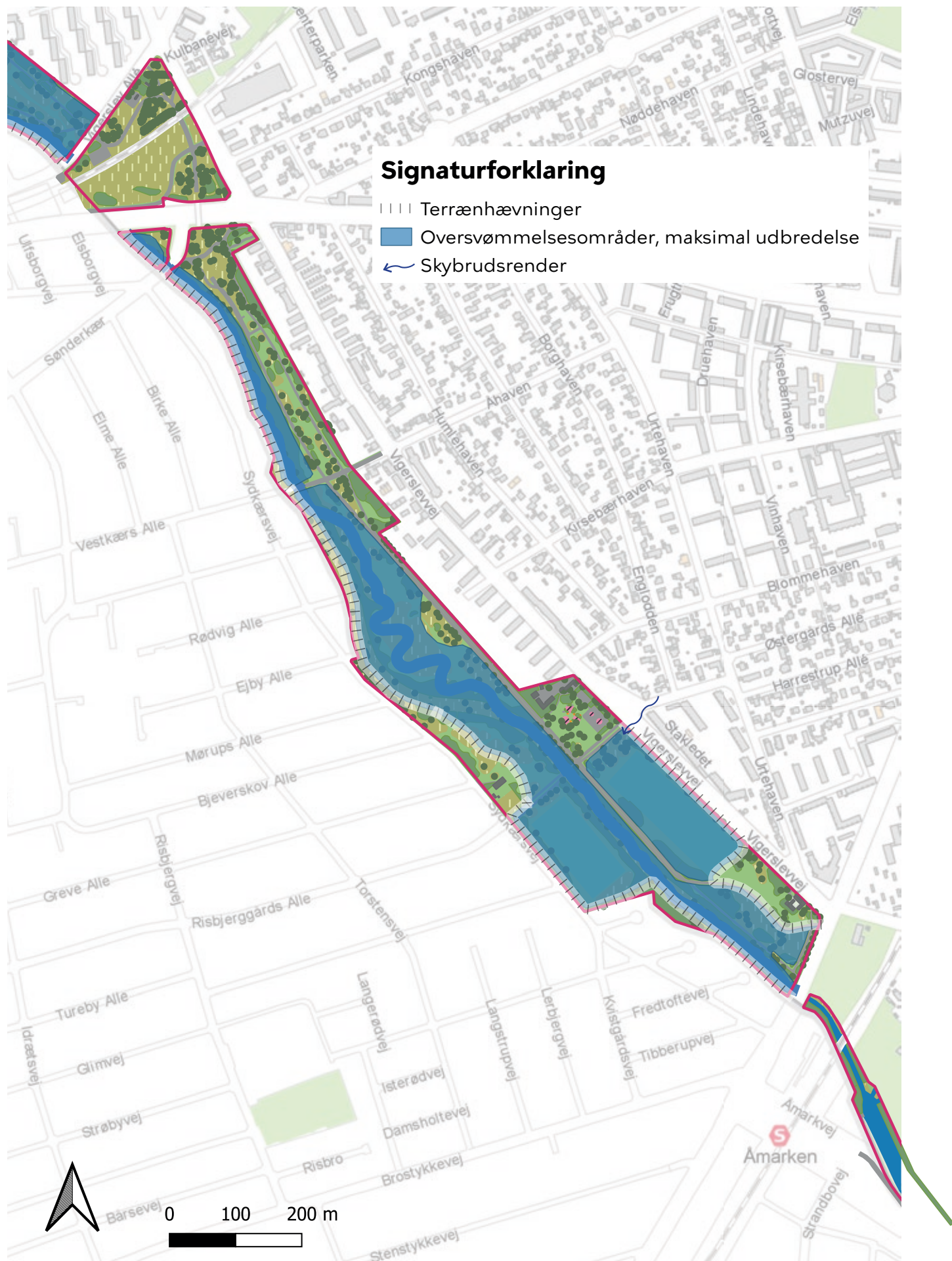
Der er allerede i dag driftsadgang til vandløbet i form af nedgange. I anlægsprojektet ændres vandløbsdriften, og der skal etableres nye driftsadgange. Disse kan etableres, så de tilgodeser den rekreative færdsel, træer og øvrige værdier. Nye driftsadgange aftales i samråd med parkdriften og vandløbsdriften. Eksisterende driftsadgange, der ikke passer til det nye å-forløb, kan fjernes eller ændres.

Visualisering af skybrudssituation ved Harrestrup Å (Rambøll og SLA)

Kort 6A: Skybrudshåndtering - Nord for Lerknolden

Kort 6B: Skybrudshåndtering - Syd for Lerknolden

Retningslinjer for beplantning og pleje – hele planområdet

Beplantningsudviklingens formål i Vigerslevparken er at understøtte og øge eksisterende biodiversitet og naturværdier samtidig med at oplevelsesværdien øges for brugerne af parken. Den detaljerede plan for beplantningspleje og -udvikling kan ses på kort 7A-7B.

Overordnet set skal driften sikre, at der kontinuerligt er store gamle træer i parken og sørge for en stor mangfoldighed af blomstrende og bærbærende buske og træer.

Dette gøres ved at sørge for nye indplantninger af primært hjemmehørende arter, der ikke findes i parken nu, som for eksempel skovbrynsarterne almindelig røn, seljærøn, skovæble, kræge, vrietorn, benved, tørst, hæg, kvalkved, almindelig hæg og engriflet hvidtjørn. Desuden kan der ske plantning af store træer af arter, der enten er hjemmehørende eller kan tilpasse sig de kommende klimaforandringer som for eksempel stilkeg, ægte kastanje, almindelig valnød, humlebøg, almindelig bøg, avnbøg, navr, skovfyr, skov-elm, grå pil og lind.

Omkring parkens indgange og overgange kan beplantningerne have et mere plejet udtryk, mens resten af parkens beplantninger kan have et mere selvgroet og naturpræget udtryk.

Hvor det er muligt, kan grene og stammer efterlades i busketterne eller i kvasbunker efter beskæring og fældning. Ligeledes kan større solbeskinnede sten placeres udvalgte steder.

Pleje af bevoksninger

Beplantningerne gennemgås og beskæres hvert fjerde år i et rotationsprincip, der bl.a. skal sikre, at der kommer sollys til busk, mellem- og urtelag. Idealet for indsatsen er, at enkelte træer får lov at vokse sig store og gamle, men at der under kronerne vokser blomstrende buske som f.eks. tjørn, æble, røn, rose, slåen, hyld, kirsebær, kvalkved, hæg og brombær.

Gartnerne tynder derfor i den naturlige opvækst af skyggegivende træer, som f.eks. ahorn og elm, så der kommer mere lys til buske og mindre træer.

I de busketter, hvor der er store monokulturelle flader af snebær, kan de ryddes for at skabe plads til flere forskellige slags buske.

Bevoksninger omkring bænke kan ryddes, nedskæres eller opstammes.

Udsigtskiler

Enkelte steder kan udsigtskiler i beplantninger ryddes for at skabe lange kig gennem parken. Store træer ryddes ikke med dette formål, men stammes op.

Indplantninger

Indplantninger kan ske, når der er plads og lys, og skal understrege de eksisterende karakterer i dele af parken og udvide artsudvalget med overvejende hjemmehørende arter, men også gerne en mindre del af ikke-hjemmehørende arter, der kan bidrage med blomstring og bær som for eksempel syren, troldhassel, kirsebærkornel, aronia og sargentsæbler.

For at skærme for bebyggelse kan der plantes træer eller krat, hvor det findes hensigtsmæssigt.

Blomsterenge og fælledgræs

Der kan anlægges nye blomsterenge og/eller græsplejen kan forbedres, så græsdominerede arealer får flere indslag af blomster, hvor der er plads og lys.

Invasive plantearter

Invasive plantearter som er at finde i parken, herunder japansk pileurt og bjørneklo, bekæmpes løbende.

Udviklingsmuligheder for beplantning for enkelte delområder (kort 7A og 7B)

Område A – Vigerslevparken nord

Nye træer kan indplantes i eksisterende beplantninger

De karakteristiske store træer for område A er skovfyr, birk (forskellige arter/sorter) og eg (forskellige arter/sorter), og disse kan indplantes, hvor det vil passe ind i de eksisterende beplantninger.

Af mindre træer, der kan indplantes i mellemlag og skovbryn er f.eks. paradisæbletræer, skovæbler, mirabeller, benved, kristtjørn, hassel, troldhassel, kirsebærkornel, røn, tjørn og ildløn.

Nye busketter kan plantes omkring stier og bag bænke

Nye busketter kan plantes omkring de tværgående stier og bag bænke i kanten af de åbne parkrum samt nord for parkeringspladsen ved Engdraget/Lindebugten. De nye busketter kan bestå af blomstrende og bærbærende buske som f.eks. benved, kvalkved, syren, sargentsæble, aronia, buskroser, vilde roser, slåen, ribes, vilde ribs og rød snebær.

Område B – Vigerslevparken midt

Mellem Hvidovre Station og Landlystvej: De nuværende karaktertræer i dette område er birk, tjørn og bøg. Forslag til fremtidige karaktertræer er kirsebær (forskellige sorter), tjørn (forskellige sorter) og navr.

Mindre træer, som kan plantes ind i mellemlag og skovbryn, er for eksempel paradisæbletræer, skovæbler, mirabeller, benved, kristtjørn, hassel, kirsebærkornel, røn, tjørn, storbladet buksbom, liguster og kristtjørn.

Mellem Landlystvej og Lerknolden: De nuværende karaktertræer her er hængepil, lærk, ahorn og bøg. Forslag til fremtidige karaktertræer er lærk, eg, pil og navr. Forslag til mindre træer til mellemlag og skovbryn er benved, hassel, kirsebærkornel, røn, tjørn, storbladet buksbom, liguster og kristtjørn.

Udsigtskiler til tilstødende grønne gårde kan etableres

Der kan skabes udsigtskiler ind til de tilstødende grønne gårdmiljøer som vist på kort 7A. Dette gøres ved at rydde mindre arealer og opstamme træer. På den måde kan de grønne sammenhænge mellem parken og de tilstødende grønne gårdmiljøer fremhæves.

Nye træer kan plantes ind for at skærme mod p-anlægget ved Hvidovre Centret

Det ønskes at 'skærme' parken mod bebyggelse så vidt muligt. Derfor kan der bl.a. plantes træer for at skærme mod p-anlægget ved Hvidovre Centret.

Område C – Lerknolden

Enkelte større træer og sammenhængende beplantninger kan etableres på Lerknolden

På Lerknolden kan der etableres både enkelte større træer og sammenhængende beplantninger. Princippet for beplantningen er vist på kort 7B. Her er særligt fokus på at etablere sammenhængende beplantning, som skal skærme for anlægget langs banelegemet og på at øge den rumlige fornemmelse i det ellers meget åbne område.

Der gøres opmærksom på, at HOFOR har en tværgående transmissionsledning gennem Lerknolden. Beplantning i servitutbæltet må ikke ske uden forudgående tilladelse fra HOFOR, og der skal udvises stor forsigtighed ved arbejde i nærheden af transmissionsledningen.

Område C – Folehave-området + område D – Vigerslevparken syd

Udviklingsmulighederne for beplantning i dette delområde følger de overordnede retningslinjer for beplantning i parken, herunder:

- Større træer plantes ind, når der er lys og plads.
- Træer og buske kan plantes ind i de eksisterende beplantninger med det formål at få større artsvariation.
- Artsfattige busketter med almindelig snebær kan ryddes, og området kan genplantes med busk- og skovbrynsarter.

Busketter og bede ved Vejmandens Plads kan plantes

Der kan indplantes busketter og bede ved Vejmandens plads, for at skabe bedre landskabelig sammenhæng med resten af parken.

Område E – Kalvebod-området

Der er ikke påtænkte ændringer af vegetationen på denne strækning.

Retningslinjer for beplantning i forbindelse med anlægsprojektet

Beplantningen langs den naturgenoprettede strækning af Harrestrup Å tager udgangspunkt i åbrinkerne som naturtype. Der vil være særligt fokus på at understøtte den naturlige flora og fauna, som knytter sig til å-forløbet. De biofysiske vilkår (vandlidende jord og tidvise oversvømmelser) vil også sætte rammerne for og inspirere træartsvalget.

I dag er beplantningen langs åen domineret af vådbundstolerante træer især hængepil, rødell, birk, ask samt mindre træer som hvidtjørn og mirabel. Desuden findes en urteflora, som vokser på næringsrig bund. I fremtiden vil beplantningen også være domineret af vådbundstolerante træer. Hvor åen breder sig ud i parken (område D), vil overgangen mellem åløbet og bredzonen være mere gradvis og nogle steder med fladere brinker end i dag. Beplantningen vil afspejle denne gradient i fugtighed med de mest vådbundstolerante træer og urter i vandkanten (f.eks. rødell, hængepil, star og andre rørsumpsarter).

De træer, som det er afgørende nødvendigt at fælde, erstattes jf. Københavns Kommunes Træpolitik. Træer erstattes som udgangspunkt i forholdet 1:1 og i særlige tilfælde 1:2.

Alle træer, der fældes eller beskæres, undersøges for flagermus efter de retningslinjer beskrevet i afsnit om afværgeforanstaltninger for flagermus (s. 37).

Træer placeret på områder, hvor der udføres terrænen-dringer, kan ryddes eller beskæres***

Der er i anlægsprojektet behov for at ændre terrænet i og langs åen samt udvalgte steder i parken. Træer der er placeret her kan ryddes eller beskæres til torsoer, hvis rydningerne kompenseres med genplantning i parken. Hvis træet indeholder yngle- eller rastesteder for flagermus, kræver det dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 29a.

Fældede træer kan blive på området som liggende stammer eller som torsoer

Så vidt muligt vil de fældede træer blive efterladt på arealet enten som torsoer, liggende stammer eller rodskager.

Herved kan de bruges til leg og langsomt undergå en naturlig nedbrydning til gavn for insekter, svampe og fugle som fx Isfuglen, der kan grave redehul i rodskagerne. Hvis træer bliver efterladt med rodskagen mod vandløbet, vil dette særligt tilskynde isfuglen til at bygge rede her.

Træer kan indplantes i eksisterende beplantninger og langs det nye å-forløb***

Som erstatning for de træer, der fældes i anlægsprojektet, kan der indplantes træer i de eksisterende beplantninger og langs det genoprettede å-forløb.

Fældede træer bliver liggende til nedbrydning, leg og ophold

Så vidt muligt beskæres træerne i stedet for at blive fældet

Åen slynges uden om eksisterende træer, hvor det er muligt

Rekreative udviklingsmuligheder - hele planområdet

Parken rummer en række rekreative faciliteter som bruges af forskellige grupper. De eksisterende faciliteter vurderes at tilgodese den nuværende brug, og kan fastholdes, renoveres eller opgraderes efter behov. Det gælder toiletter, grillpladser, belysning, hundeløbegårde, fodboldbaner og legepladser.

Rekreative tiltag, som er specifikke for de enkelte delområder, er beskrevet under hver enkelt afsnit om delområderne. Herunder oplistes udviklingsmuligheder gældende for hele planområdet.

Borde og bænke kan opsættes

Generelt i parken kan der opsættes flere borde og bænke, hvor byrumsforvalteren finder det hensigtsmæssigt.

Skiltning om natur og dyreliv kan opsættes

Formidlingen af natur og dyreliv i parken kan styrkes ved

at opsætte højskilte eller lignende informationstavler, hvor byrumsforvalteren finder det hensigtsmæssigt.

Skiltning, der tydeliggør den grønne cykelrute, kan opsættes

Vejvisningsskilte der tydeliggør cykelruten fra Damhussøen til Gl. Køge Landevej, kan opsættes.

Hække og hegn langs åen kan fjernes

Hække og hegn langs åen kan fjernes, så tilgængeligheden til åen og synligheden af åen fra parken øges.

Nye trampestier langs åen kan etableres

Der kan etableres nye trampestier på begge sider af åen. De nye stier er rekreative, og deres udformning og belægning betyder, at de ikke er tilgængelige for alle.

Visualisering af den naturgenoprettede Harrestrup Å i en hverdagssituation (Rambøll og SLA)

Generelt om beplantningsudviklingen

Udviklingen og plejen af Vigerslevparken skal være med til at understøtte det eksisterende dyre- og planteliv og gerne øge arts- og aldersvariationen i planperioden. I Vigerslevparken er der - og skal der fremover være - en høj andel af hjemmehørende træer og buske, mens andelen af eksotiske træer og buske kan være op til 30 % i områder med mere havepræg for eksempel omkring bænke, indgange og legepladser.

De træer og buske der ikke er hjemmehørende skal vælges med fokus på blomster og bær for at øge mængden henover sæsonen.

Tegnforklaring

- Belysning
- Træer
- ☼ Toiletter
- Teknisk anlæg
- Bro
- Trampesti
- Cykelsti
- Gangsti
- Legeplads
- Hundefritløbsområde
- Brugsplæne
- Fældedgræs
- Sportsplæne
- Bygning
- Områdeafgrænsning
- Nye beplantninger

Plantning af større skærmende beplantning mod Hvidovrecentret. For eksempel vandgran, kristtjørn, taks og mirabeller

Pleje af bevoksninger (rotationsplan)

Beplantningerne gennemgås hvert 4. år. Her fældes uønsket opvækst af særligt skyggende arter som ahorn og elm og der udvælges træer af den ønskede opvækst der kan vokse sig store. Buske kan forynghedsbeskæres og udsigter vedligeholdes ved opstamning af større træer eller nedskæring/stævning af krat og buske.

Områder med snebær kan ryddes eller skæres helt ned og der kan indplantes nye buske og småtræer

Område A Nord	2022
Område B: Midt I og II	2023
Område C Lerknolden og Folehaven	2024
Område D Syd I og II	2025

Område A: Nord

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Der skal være en vis andel af eg, skovfyr og birk som er karaktertræer i området, men alle større træer og buske kan plantes ind i de eksisterende beplantninger med det formål at få større artsvariation.

Artsforslag:

Ægte kastanje, mirabelle, skovæble, røn, kristtjørn, hassel, troldhassel, kirsebærkornel og ildløn

Nye busketter:

Langs kanten af det åbne parkrum omkring tværgående stier, bag bænke og nord for parkeringspladsen kan der plantes nye buske. Det kan for eksempel være benved, kvalkved, syren, sargentsæble, aronia, buskroser, slåen, potentil eller andre buske med bær og blomster.

Område B: Midt I

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Der skal være en vis andel af bøg og tjørn (forskellige sorter) og kirsebær som er karaktertræer i området. Langs åen hængel, el og andre pilesorter

Artsforslag:

Fuglekirsebær, japansk kirsebær, navr, avnbøg, mirabelle, skovæble, røn, kristtjørn, hassel, troldhassel, kirsebærkornel, ildløn, storbladet buksbom og taks.

Nye grønne sammenhænge med de tilstødende gårdum. Mulighed for at lave mindre rydninger og opstamninger for at give længere kig på tværs.

Område B: Midt II

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Der skal være en vis andel af lærk, eg, navr og pil i området.

Artsforslag til busketter med parkpræg:

Viburnum, falsk jasmin, syren, Rhodotypos scandens, kerria, deutzia, liguster, buksbom.

Artsforslag til skovområder med naturpræg:

Taks, kristtjørn, kvalkved, tørst, røn, vrietorn, benved, ribes-arter

Skovstykke, der er ved at gro til i stangskov af ahorn og elm. Kan ryddes delvis for at skabe større artsvariation og for at få plads til at indplante et mellemlag af blomstrende og bærbærende brynararter. Der kan også plantes skovbundsstaude som bregne, storkonval, lærkespore og lægges løg.

Område C: Lerknolden

Nye træer:

Større træer kan plantes ind på de åbne områder i rækker eller fritstående. Jorden er nyere opfyld og lider af traktose. Forslag til træer: El, poppel, lærk, pil almindelig røn og kirsebær.

Der kan plantes større sammenhængende beplantninger for at skærme mod banen. Beplantning i servitútbæltet må ikke ske uden forudgående tilladelse fra HOFOR.

Område C: Folehave-området

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Forskellige arter af træer og buske kan plantes ind i de eksisterende beplantninger med det formål at få større artsvariation. Træer kan ryddes og genplantes i henhold til retningslinjerne for anlægsprojektet for Harrestrup Å (s. 44).

Ved Vejmandens plads kan der indplantes busketter og bede for at skabe bedre sammenhæng med resten af parken.

Tegnforklaring

- Belysning
- Træer
- ☼ Toiletter
- Teknisk anlæg
- Bro
- Trampesti
- Cykelsti
- Gangsti
- ▨ Legeplads
- ▨ Hundefritløbsområde
- ▨ Brugsplæne
- ▨ Fælledgræs
- ▨ Sportsplæne
- ▨ Bygning
- ▨ Områdeafgrænsning
- ▨ Nye beplantninger
- ▨ Blomsterenge

Område D: Syd I

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Alle træer og buske kan plantes ind i de eksisterende beplantninger med det formål at få større artsvariation. Træer kan ryddes og genplantes i henhold til beskrivelsen af anlægsprojektet i planen.

Område D: Syd II

Nye træer:

Større træer plantes ind, når der er lys og plads. Artsfattige busketter med almindelig snebær kan ryddes og genplantes med busk- og skovbrynsarter.

Område A: Vigerslevparken nord - Udviklingsmuligheder

Vigerslevparken nord indgår i Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å. Dette delområde indgår dog ikke i det planlagte anlægsprojekt, og der forventes ikke at blive realiseret tiltag indenfor kapacitetsprojektet indenfor planperioden.

Harrestrup Å løber på nuværende tidspunkt i et flisebelagt forløb gennem Rødovre Kommune, som har en meget lille vandføringsevne. I tilfælde af skybrud kan villakvartererne risikere at blive oversvømmet, og der vil derfor være behov for en fremtidig løsning.

Området vil derfor i fremtiden skulle indeholde oversvømmelsesområder, som i tilfælde af skybrud kan blive oversvømmet i kortere perioder. Dette vil kræve, at der på sigt foretages terrænændringer som tilpasses parkens udformning og rekreative brug.

Kapacitetsprojektet for Vigerslevparken nord forventes at blive planlagt i nærmere detaljeringsgrad fra 2029, og gennemførelse af projektet vil kræve en revision af eller et tillæg til udviklingsplanen. Ligeledes forventes dele af projektet at kræve en dispensation fra fredningen.

Container til fodboldudstyr kan flyttes, så den ikke kan ses fra parken

Boldklubben Hellas har en container til fodboldudstyr. Denne container kan flyttes, så den ikke kan ses fra parken. Dog er det vigtigt at fodboldklubben stadig nemt kan komme til deres grej i containeren.

Der vurderes ikke at være behov for andre nye rekreative udviklingsmuligheder i dette delområde, end dem som er beskrevet for hele planområdet (se side 45).

Kort 8A: Udviklingsmuligheder, Vigerslevparken nord (område A)

Område B: Vigerslevparken midt - Udviklingsmuligheder

I dette delområde forventes anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken at blive realiseret i planperioden. Harrestrup Å kan udvides til et dobbeltprofil, og den nuværende flisebund kan fjernes og erstattes med et naturligt bundsubstrat til gavn for flora og fauna i åen. Ligeledes er der fokus på at styrke tilgængeligheden i parken gennem nye opholdssteder og overgange samt trampestier langs åen.

Vandløb og vådområder

Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***

Det nuværende profil i Harrestrup Å kan omformes og omlægges til et dobbeltprofil med strømmende og udjævnede brinker, hvor det er muligt, især mod parksiden. Mod vest afgrænses det fremtidige vandløbsprofil af kommunegrænsen mod Hvidovre Kommune. Mod øst afgrænses det af cykelstien.

Den fremtidige bund og sideopbygning af åen kan udføres i et naturligt bundsubstrat som sten og grus i forskellige fraktioner til sikring af åens profil mod erosion. Åen vil også i det fremtidige tracé ligge dybt i forhold til terræn, og brinkerne vil derfor være forholdsvis stejle. I den sydlige del ved Næsborgvej kan der udlægges et mindre oversvømmelsesområde, hvor brinkerne vil blive fladere, og der kan etableres et bredere bælte med fugtigbundsvegetation omkring åen. Åens forløb vil i en dagligdags situation løbe som vist på kort 8B.

Adgangsforhold og tilgængelighed

Blindesti kan nedlægges

Den gamle blindesti er forfaldet, og der står kun enkelte træstolper tilbage. Denne kan derfor nedlægges.

To nye indgange kan etableres*

For at skabe bedre adgang til området fra Hvidovre-siden, kan der etableres to nye indgange til parken hhv. ved Holmelundsvej og Bytoften/Hvidovregade. Når udformningen af indgangene kendes, vurderes det, om det kræver dispensation fra fredningen.

Stier og broer

Eksisterende gang- og cykelsti kan bytte plads

Der kan ændres på stiforløbet, så gangstien bytter plads med cykelstien. Herved kan man som gående bedre opleve det nye å-forløb. Der må ske mindre justeringen af stiernes forløb og bredde. Gangstien skal anlægges som grussti.

To nye gangbroer kan etableres

Der kan etableres to nye gangbroer i delområdet. Den ene bro kan etableres i den nordlige ende af området ved Holmelundsvej. Den anden bro etableres i den sydlige del af området ved Bytoften/Hvidovregade. Begge broer vil tilbyde rekreativ kvalitet.

Ny tværgående sti kan etableres

En ny tværgående grussti, som skal forbinde den nye gangbro ved Bytoften/Hvidovregade med den gennemgående gangsti, kan etableres. Dette vil skabe bedre sammenhæng på tværs af parken og forbinde de nye broer med det øvrige stinet.

Ophold og mødesteder

Tre trædæk kan etableres

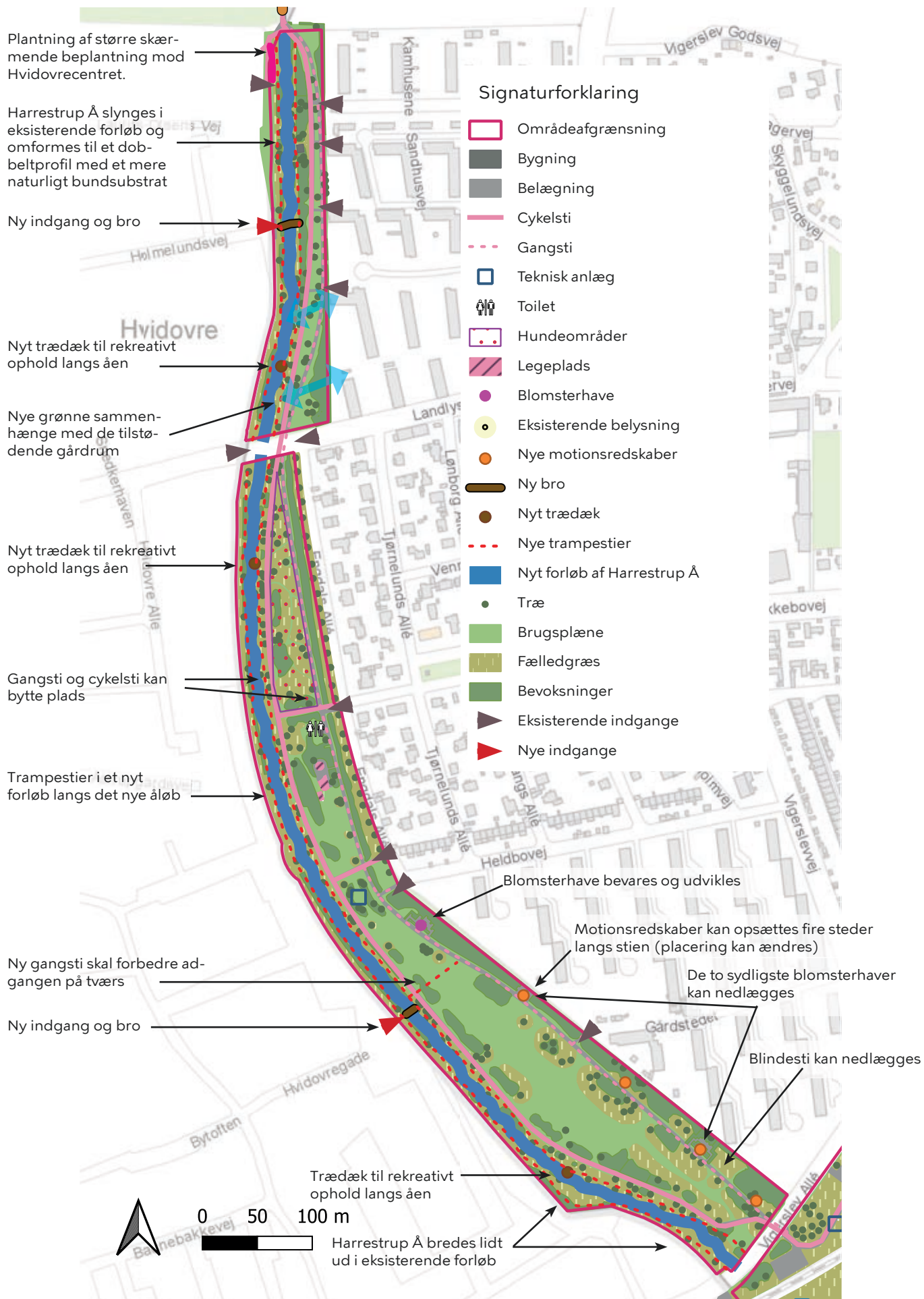
Der kan etableres tre trædæk langs åen nord og syd for Landlystvej samt nord for Vigerslev Allé. Trædækkene etableres i forbindelse med trampestien og kan benyttes til rekreativt ophold.

To blomsterhaver kan nedlægges og én bevares og udvikles

De eksisterende tre blomsterhaver med tilhørende bænke er i forfald. De to sydligste haver kan derfor nedlægges som blomsterhaver, og der kan etableres en anden form for beplantning og/eller ophold. Bænkene bevares som udgangspunkt, men opholdsrummene kan renoveres eller gentænkes. Den nordligste af de tre blomsterhaver med ophold bevares og kan udvikles med bærbærende buske, stauder og blomster.

Motionsredskaber kan opsættes langs gangstien

Motionsredskaber kan opsættes langs gangstien i områdets sydlige del. De kan f.eks. placeres der, hvor der nu er to blomsterhaver, som kan nedlægges. Den endelige placering er ikke fastlagt. Motionsredskaber kan opsættes op til 4 steder indenfor strækningen Vigerslev Allé – Heldbovej.

Kort 8B: Udviklingsmuligheder, Vigerslevparken midt (område B)

Område C: Lerknolden og Folehave-området- Udviklingsmuligheder

Lerknolden

Lerknolden har gennemgået en del forandringer siden sidste plan, da den nye bane til Ringsted og den nye cykel- og gangforbindelse over Holbækmotorvejen (Folehavebroen) er blevet etableret. Lerknolden indgår ikke i anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Vandløb og vådområder

Harrestrup Å kan fritlægges på Lerknolden*, **

I fredningens §6 stk. 4 (kilde 3) står, at ved en ny jernbaneforbindelse, skal der sikres passage for mennesker og fauna i parken. Udformning skal godkendes af Fredningsnævnet.

Der kan etableres et anlæg til håndtering af regnvand på Lerknolden*

Et anlæg til håndtering af regnvand på Lerknolden kan enten være i form af et åbent eller underjordisk bassin. Projektet kræver nærmere konkretisering, som skal godkendes af Fredningsnævnet.

Adgangsforhold og tilgængelighed

I 2020 blev Folehavebroen over Holbækmotorvejen bygget. Det betyder, at cyklister og gående kan passere sikkert mellem Folehaven og Lerknolden. Cykel- og gangstiens forløb blev ændret og ser nu ud som vist på kort 8C, hvor der også er etableret en bro over jernbanen.

Tilslutning til overgang fra Lerknolden over Vigerslevvej kan etableres

Der er planlagt en forbedret forbindelse fra Lerknolden over Vigerslevvej, som skal forbinde området med Kulbaneparken. Denne kan tilsluttes det øvrige stinet på Lerknolden.

Folehave-området

Folehave-området indgår i anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken, og derfor beskrives tiltag relateret hertil.

Vandløb og vådområder

Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***

Det nuværende profil i Harrestrup Å kan omformes og omlægges til et dobbeltprofil med strømmende og udjævnet brink, hvor det er muligt, især mod parksiden. Mod vest afgrænses det fremtidige vandløbsprofil af kommunegrænsen mod Hvidovre Kommune. Mod øst afgrænses det af cykelstien.

Den fremtidige bund og sideopbygning af åen kan udføres i et naturligt bundsubstrat som sten og grus i forskellige fraktioner til sikring af åens profil mod erosion. Da brinkerne langs åen i Folehaven er fladere end på strækningen nord for, vil der her blive plads til en mere jævn overgang mellem vandløb og park med mulighed for en mere naturlig vandløbsbræmmevegetation langs åen.

Adgangsforhold og tilgængelighed

Eksisterende gang- og cykelsti kan bytte plads

Der kan ændres på stiforløbet, så gangstien bytter plads med cykelstien. Herved kan man som gående bedre opleve det nye å-forløb.

Der kan ske mindre justeringen af stiens forløb og bredde. Gangstien skal anlægges som grussti.

Bro ved Åhaven/Vestkærs Allé kan udskiftes

I områdets sydlige ende findes i dag en smal sti- og cykelbro ved Åhaven/Vestkærs Allé, der indgår i en god cykel- og gangforbindelse på tværs af parken. Denne bro kan udskiftes og etableres, så den lever op til krav om tilgængelighed, trafik og drift.

Ophold og mødesteder

Trædæk kan etableres

Der kan etableres et trædæk til rekreativt ophold ved åen. Trædæk etableres i forbindelse med trampestien.

Midlertidigt træstativ kan fjernes

Det midlertidige træstativ, som står lige når man kommer ned af Folehavebroen fra Lerknolden, kan fjernes.

Kort 8C: Udviklingsmuligheder, Lerknolden og Folehave-området (område C)

Område D: Vigerslevparken syd - Udviklingsmuligheder

Vigerslevparken Syd indeholder de største landskabelige tiltag indenfor anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken. Harrestrup Å kan i dette område slynges ind midt i parken og samtidig indgå i skybrudssikringen. Det nye å-forløb skaber et mere naturligt slynget å-forløb, som øger parkens bynatur og naturoplevelser. Ved engen tæt ved spejderhytten kan der skabes en mere naturlig forbindelse mellem åen og de omkringliggende arealer ved at skabe mulighed for tidvise oversvømmelser.

Vandløb og vådområder

Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***

Harrestrup Å har på denne strækning et begrænset fald og en ringe vandhastighed. Strækningen er samtidig stuvningspåvirket som følge af vandstandsvariationer ved Kalveboderne. Stuvningspåvirkningen og den ringe vandhastighed er naturlig for et vandløb så tæt ved udløbet i havet. På denne strækning er der derfor fokus på at skabe et vandløb og omgivelser, der er karakteristisk for munding af vandløb. Generelt kan det nuværende profil i Harrestrup Å omformes og omlægges til et dobbeltprofil med strømmende og udjævnede brinker, hvor det er muligt, især mod parksiden.

I den centrale del af området kan der etableres et nyt forløb af Harrestrup Å, hvor åen trækkes ud midt i ådalen og slynges i større slyng. Dette område er i dag et lavt liggende fælledgræsareal, hvor der periodevis er vand på terræn som følge af nedbør og høj grundvandsstand. Det nye område skaber mulighed for større variationer og mere dynamik mellem Harrestrup Å og de omkringliggende arealer. For at åen kan brede sig ud, kan det eksisterende areal med fælledgræs indskrænkes. Arealet vil lejlighedsvis oversvømmes, hvilket vurderes at være gavnligt for de arter, der er knyttet til våde enge. Ved de områder, hvor åen ændrer forløb og bevæger sig ind i parken, kan der etableres en ny beplantning ved åens bredder og på det hævede terræn.

Træer, der vurderes at ville udvikle sig til risikotræer, kan fældes eller opstammes til torsoer. Hvis træet indeholder

ynge- eller rastesteder for flagermus, kræver det dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der genplantes 1:1 i eksisterende bevoksninger og langs det nye åløb. Præcis placering af nyplantninger fastlægges senere i anlægsforløbet.

Det tidligere åforløb kan delvist fyldes op med jord, og vil ved udformning tage hensyn til at bevare så mange træer som muligt.

Lysåbne naturtyper

Tidvis oversvømmelse af §3 eng kan forekomme**

Tilstanden af engområdet ændres med anlægsprojektet og kan plejes ved høslæt med opsamling. Ved ændring af åens profil vil området blive tidvist oversvømmet, hvilket vurderes at være gavnligt for de arter der er knyttet til våde enge. Engen er i dag omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ved tilstandsændring skal der søges om dispensation hos Hvidovre Kommune. Det gælder også selv om tilstanden på sigt forbedres.

Adgangsforhold og tilgængelighed

To nye indgange til parken fra Hvidovresiden kan etableres*

Der kan skabes bedre adgangsforhold til parken ved at etablere to nye indgange til parken fra Hvidovresiden.

Den ene indgang kan placeres ved Mørups Allé/ Sydkærvej. Den anden indgang kan placeres syd for boldbanerne på Hvidovresiden af åen.

Når udformningen af indgangene kendes, vurderes det, om det kræver dispensation fra fredningen.

Eksisterende hundefritløbsområde kan begrænses til eksisterende brugsplæner

Det eksisterende hundefritløbsområde ud for spejderhytten kan begrænses, således at det ikke går ind over det §3 beskyttede eng-areal. Hundene kan fortsat løbe frit på brugsplænen øst for spejderhytten. Det forventes, at der kommer en forhøjning i terrænet her (jf. kort 6B), men det vil stadig være hundefritløbsområde. Området kan markeres med pæle i terrænet.

Kort 8D: Udviklingsmuligheder, Vigerslevparken syd (område D)

Stier og broer

To nye broer kan etableres, heraf én med boardwalk og siddetrappe

I området, hvor åforløbet slynger sig ind i parken (ved Mørups Allé), kan der etableres en ny bro over åen. Denne forbindelse er tiltænkt at have en særlig rekreativ værdi. Broen kan etableres med en siddetrappe påbygget langs den ene side, der giver mulighed for rekreativt ophold tæt på åens vandoverflade. I forlængelse af broen kan der etableres et boardwalk (en gangbro på pæle), som leder gående gennem de arealer, der ofte kan være våde.

Der kan ligeledes etableres en ny gangbro i den sydlige ende af boldbanerne (ved Lellinge Allé) på den vestlige side af åen, som kobler sig på trampestierne og den nye stiforbindelse.

I tilknytning til broerne kan der etableres trædæk til ophold.

Broen ved Stakhaven/Risbjerggaards Allé kan udskiftes med en ny bro

Den eksisterende cykel- og gangbro ved Stakhaven/Risbjerggaards Allé indgår som en god forbindelse på tværs af parken. Denne bro kan udskiftes og erstattes med en ny, der lever op til kravene til tilgængelighed, trafik og drift.

Trampestier kan omlægges og to nye grusstier kan etableres

Ved området, hvor vandløbet breder sig ind i parken, kan trampestierne omlægges, så de følger det nye åforløb. I forlængelse af den kommende bro og boardwalk centralt i området kan der etableres en ny grussti, som forbinder til indgangen ved Kirsebærhaven. I den sydlige ende af fodboldbanerne på Hvidovresiden kan der etableres en ny grussti fra Sydkærvej indtil trampestien langs åen.

Den eksisterende cykelsti kan forløbe på hævet terræn fra Gl. Køge Landevej og mod syd

Den eksisterende cykelsti kan på det sydlige stykke mod Gl. Køge Landevej forløbe på det nye hævede terræn (se kort 6B).

Ophold og mødesteder

Bålplads kan forsøgsvis anlægges

Der kan forsøgsvis anlægges en bålplads ud for spejderhytten i en midlertidig periode på 5 år. Herefter vurderes det, om den skal gøres permanent.

Leg og bevægelse

Boldbanerne ved Sydkærvej og Vigerslevvej kan drænes*

Boldbanerne ved Sydkærvej vil blive oversvømmet i en skybrudssituation.

For at sikre en hurtig afvanding af boldbanerne ved hhv. Sydkærvej og Vigerslevvej kan der etableres dræn og eventuelle drænpumper, der pumper vandet ud i åen. Den endelige udformning af dræn og placering af drænpumpebrøndene skal godkendes af Fredningsnævnet.

Der kan opsættes motionsredskaber to steder langs den nord-sydgående sti

Motionsredskaber kan opstilles to steder langs hovedstien. Placering kunne f.eks. være hvor åen breder sig ud, men kan ændres indenfor strækningen Stakhaven - Åhaven.

Visualisering af bro med siddetrappe i område D (Schönherr)

Eksempel på boardwalk, her ved Bøllemosen

Område E: Kalvebod-området - Udviklingsmuligheder

Dette område adskiller sig fra de øvrige delområder, da selve parken ophører ved Gl. Køge Landevej. Harrestrup Å med tilstødende områder er dog også her omfattet af fredningen.

I dette område vil der kun blive foretaget enkelte tiltag i forbindelse med anlægsprojektet Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Vandløb og vådområder

Flisebunden i åen kan fjernes og større sten kan udlægges som skjulesteder for fisk **

Der planlægges ikke ændringer i vandløbets profil på strækningen, men fliserne langs åens bund og sider kan fjernes på strækningen fra Gl. Køge Landevej til Åmarkens Pumpestation.

Der kan etableres skjulesteder for fisk (f.eks. aborre, gedde, havørred, rimte), der migrerer gennem vandløbet i form af udlægning af større sten (diameter 20-50 cm).

Adgangsforhold og tilgængelighed

Ny indgang til nyt stiforløb kan etableres*

Der eksisterer en mindre ikke-offentlig indgang og trampesti fra Gl. Køge Landevej mod syd under jernbanen. Indgangen og stien kan etableres som en offentlig grussti der leder hen til HOFORs gangbro over åen.

På vestsiden kan der etableres en ny sti langs åen, som kan forbindes med den eksisterende nord-sydgående sti, der leder sydpå mod Kalveboderne.

Åbning af området for offentligheden kræver aftale med HOFOR.

Når udformningen af indgangen kendes, vurderes det, om det kræver dispensation fra fredningen.

Den nordlige bro kan gøres offentligt tilgængelig

Der er tre eksisterende broer på denne delstrækning. Den nordligste og mellemste bro ejes af HOFOR og er på nuværende tidspunkt ikke offentlig tilgængelig. Den nordligste bro kan, med HOFORs tilladelse, åbnes for offentlig adgang og kan renoveres.

Den sydlige bro er offentlig tilgængelig og fastholdes som den er.

Ny indgang til åen kan etableres*

Det nye stiforløb langs åens vestside skaber en ny indgang til området. Det eksisterende trådhegn kan fjernes, så der bliver bedre adgang til at opleve åen. Når udformningen af indgangen kendes, vurderes det, om det kræver dispensation fra fredningen.

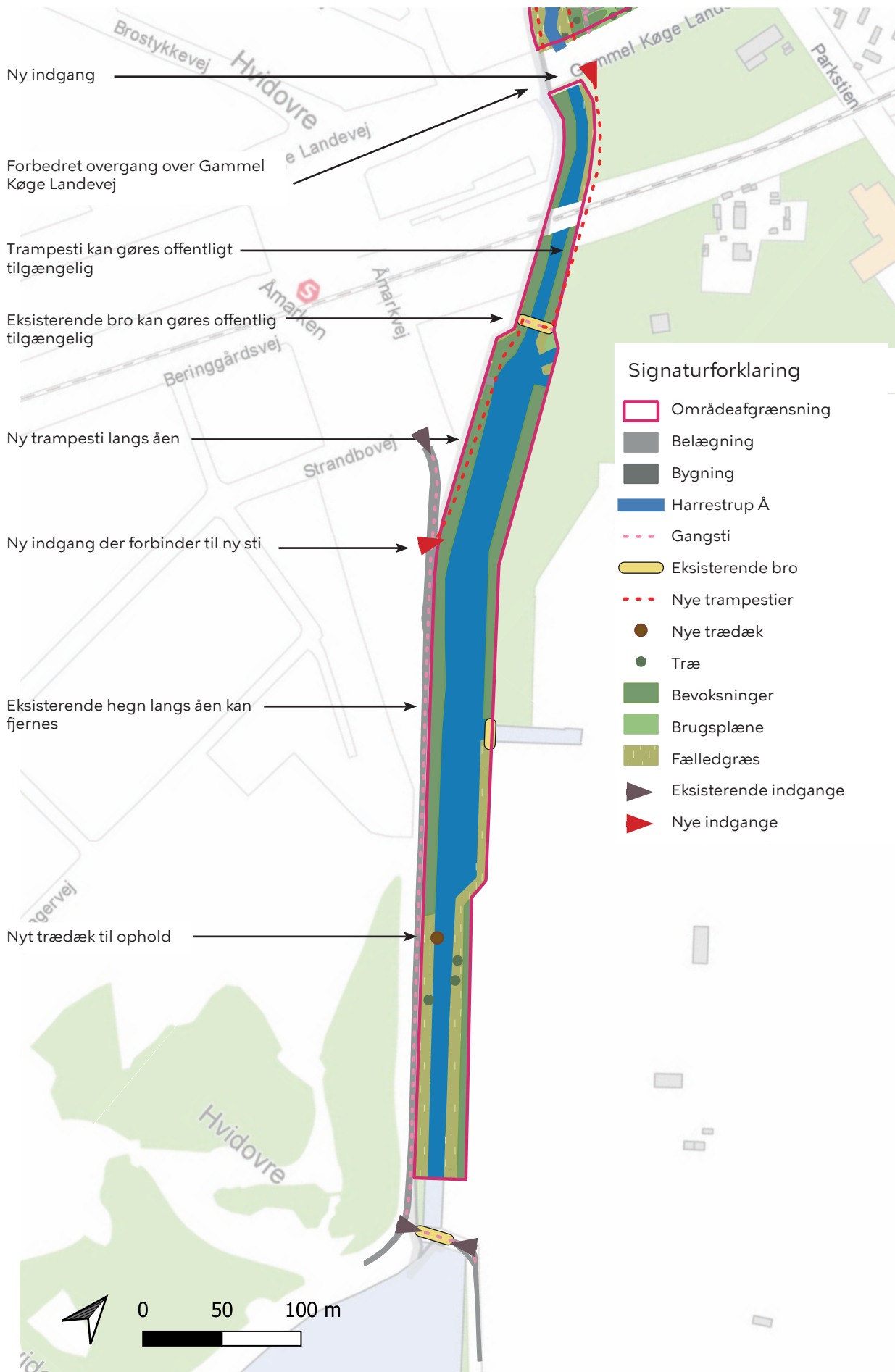
Ophold og mødesteder

Trædæk til rekreativt ophold ved åen kan etableres

Der kan etableres et trædæk til rekreativt ophold ved åen, som tilgås fra den vestlige side.

Udmundingen ved Kalveboderne (Rambøll og SLA)

Kort 8E: Udviklingsmuligheder, Kalvebod-området (område E)

Oversigt over udviklingsmuligheder og behov for dispensationer

Tiltag markeret med * kræver en vurdering af fredningstilsynet i Københavns Kommune angående om det vil kræve dispensation fra fredningen.

Tiltag markeret med ** kræver vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §3.

Tiltag markeret med *** kræver vurdering ift. Naturbeskyttelseslovens §16.

Udviklingsmuligheder indenfor skybrudshåndtering - oversvømmelsesområder og terrænændringer - område B, C og D (s. 38-39 og kort 6A og 6B på s. 40-41)

Der kan etableres oversvømmelsesarealer, som kan håndtere en 100-års hændelse*, ***

Der kan etableres terrænhævninger med digefunktion til skybrudssikring *, ***

Skybrudsrender kan etableres *, ***

Driftsadgange til Harrestrup Å kan etableres *, ***

Udviklingsmuligheder for beplantning (s. 43 og kort 7A og 7B på s. 46-47)

Nye træer kan indplantes i eksisterende beplantninger (område A)

Nye busketter kan plantes omkring stier og bag bænke (område A)

Udsigtskiler til tilstødende grønne gårde kan etableres (område B)

Nye træer kan plantes ind for at skærme mod p-anlægget ved Hvidovre Centret (område B)

Enkelte større træer og sammenhængende beplantninger kan etableres på Lerknolden (område C)

Busketter og bede ved Vejmandens Plads kan plantes

Retningslinjer for beplantning i forbindelse med anlægsprojektet - område B, C og D (s. 44)

Træer, som er placeret på områder, hvor der udføres terrænændringer, kan fældes eller beskæres***

Fældede træer kan blive på området som liggende stammer eller som torsoer

Træer kan indplantes i eksisterende beplantninger og langs det nye å-forløb***

Rekreative udviklingsmuligheder - hele planområdet (s. 45)

Borde og bænke kan opsættes

Skiltning om natur og dyreliv kan opsættes

Skiltning der tydeliggør den grønne cykelrute kan opsættes

Hække og hegn langs åen kan fjernes

Nye trampestier langs åen kan etableres

Udviklingsmuligheder for Vigerslevparken nord - kort 8A (s. 48-49)
Container til fodboldudstyr kan flyttes, så den ikke kan ses fra parken
Udviklingsmuligheder for Vigerslevparken midt - kort 8B (s. 50-51)
Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***
Blindesti kan nedlægges
To nye indgange kan etableres*
Eksisterende gang- og cykelsti kan bytte plads
To nye gangbroer kan etableres
Ny tværgående sti kan etableres
Tre trædæk kan etableres
To blomsterhaver kan nedlægges og én bevares og udvikles
Motionsredskaber kan opsættes langs gangstien
Udviklingsmuligheder for Lerknolden og Folehave-området - kort 8C (s. 52-53)
Harrestrup Å kan fritlægges på Lerknolden *, **
Der kan etableres et anlæg til håndtering af regnvand på Lerknolden*
Tilslutning til overgang fra Lerknolden over Vigerslevvej kan etableres
Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***
Eksisterende gang- og cykelsti kan bytte plads
Bro ved Åhaven/Vestkærs Allé kan udskiftes
Trædæk kan etableres
Midlertidigt træstativ kan fjernes
Udviklingsmuligheder for Vigerslevparken syd - kort 8D (s. 54-57)
Harrestrup Å kan omlægges til gavn for natur, landskab, rekreation og vandhåndtering **, ***
Tidvis oversvømmelse af § 3-eng kan forekomme **
To nye indgange til parken fra Hvidovresiden kan etableres *
Eksisterende hundefritløbsområde kan begrænses til eksisterende brugsplæner
To nye broer kan etableres, heraf én med boardwalk og siddetrappe
Broen ved Stakhaven/Risbjerggaards Allé kan udskiftes med en ny bro
Trampestier kan omlægges og to nye grusstier kan etableres
Den eksisterende cykelsti kan forløbe på hævet terræn fra Gl. Køge Landevej og mod syd
Bålplads kan forsøgsvis anlægges
Boldbanerne ved Sydkærvej og Vigerslevvej kan drænes *
Der kan opsættes motionsredskaber langs den nord-sydgående sti
Udviklingsmuligheder for Kalvebod-området - kort 8E (s. 58-59)
Flisebunden i åen kan fjernes og større sten kan udlægges som skjulesteder for fisk **
Ny indgang til nyt stiforløb kan etableres*
Den nordlige bro kan gøres offentligt tilgængelig
Ny indgang til åen kan etableres*
Trædæk til rekreativt ophold ved åen kan etableres

KILDELISTE

Kilde 1: Vigerslevparken inklusiv Harrestrup Å syd for Roskildevej, Udviklingsplan 2011-2016 (2011). Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen.

Kilde 2: Damhussøen, Natur – kultur – historie (2010). Gerda og Bent Andersen. Forlaget Vanløsebasen

Kilde 3: Kendelse om fredning af Harrestrup Å fra Vestvolden til udløbet (Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken) af 29. Oktober 2010 (2010). Fredningsnævnet i København

Kilde 4: Harrestrup Å i Vigerslevparken, Biodiversitetskortlægning (2021) SLA

Kilde 5: Harrestrup Å i Vigerslevparken, Vurdering af påvirkning af bilag IV-arter (2021) SLA

Kilde 6: Håndtering af træer Harrestrup Å i Vigerslevparken (2021) SLA

Kilde 7: Harrestrup Å i Vigerslevparken, Dispositionsforslag (2021) Rambøll og SLA A/S

Kilde 8: Vigerslevparken, en del af yardstick brugerundersøgelsen 2019 (2019) Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Kilde 9: Forstadsmuseet. Landsbyens Livsåre. Hjemmeside: www.forstadsmuseet.dk (siden hentet d. 21.12.2021)

Kilde 10: www.kbh billeder.dk, siden hentet d. 21.12.2021

Kilde 11: www.fredninger.dk/fredning/harrestrup-aa, (siden hentet d. 21.12.2021)

Kilde 12: Den Blå By, Vandhandleplan for Københavns Kommune, 2015. Del 1, overfladevand

Kilde 13: Forundersøgelse, KBM4961 Harrestrup Å, Vigerslevparken, Etape 1, Fugleløerne. Københavns Museum 2021

Kilde 14: Københavns Kommunes Træpolitik 2018-2025, Københavns Kommune (kan downloades via Københavns Kommunes hjemmeside)

Kilde 15: "Lov om anlæg af en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge", afsnit "8.2.3.2. Vigerslevparken". Forslag til Lov om anlæg af en jernbanestrækning København-Ringsted over Køge (retsinformation.dk) (Siden er hentet d. 22.03.2022)

Kilde 16: DOF basen (www.dofbasen.dk)

